ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ
PAOLO MENGOZZI
της 1ης Μαρτίου 2007 [1]

1. Με την υπό κρίση αίτηση αναιρέσεως, η Common Market Fertilizers SA (στο εξής: αναιρεσείουσα ή CMF) ζητεί να ακυρωθεί η απόφαση του Πρωτοδικείου της 27ης Σεπτεμβρίου 2005 (στο εξής: αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση) [2] με την οποία απορρίφθηκαν οι προσφυγές περί ακυρώσεως που είχε ασκήσει κατά των αποφάσεων της Επιτροπής της 20ής Δεκεμβρίου 2002 [3], σύμφωνα με τις οποίες, σε μια συγκεκριμένη περίπτωση, δεν εδικαιολογείτο η διαγραφή των εισαγωγικών δασμών.

Το νομικό πλαίσιο

2. Το άρθρο 1, παράγραφοι 3 και 4, του κανονισμού (ΕΚ) 3319/94 του Συμβουλίου, της 22ας Δεκεμβρίου 1994, για την επιβολή οριστικού δασμού αντιντάμπινγκ στις εισαγωγές μείγματος ουρίας και νιτρικού αμμωνίου σε υδατικά ή αμμωνιακά διαλύματα καταγωγής Βουλγαρίας και Πολωνίας, εξαγομένου από εταιρίες που δεν εξαιρούνται του δασμού, και για την οριστική είσπραξη των προσωρινών δασμών που επιβλήθηκαν [4], ορίζει τα εξής:

«3. Το ποσό του δασμού αντιντάμπινγκ για τις εισαγωγές καταγωγής Πολωνίας θα είναι η διαφορά μεταξύ της ελάχιστης τιμής εισαγωγής 89 ECU ανά τόνο του προϊόντος και της τιμής cif στα σύνορα της Κοινότητας συν τον δασμό του κοινού δασμολογίου που πρέπει να καταβληθεί ανά τόνο προϊόντος σε όλες τις περιπτώσεις στις οποίες η τιμή cif στα σύνορα της Κοινότητας συν τον δασμό του κοινού δασμολογίου που πρέπει να καταβληθεί ανά τόνο προϊόντος είναι χαμηλότερη από την ελάχιστη τιμή εισαγωγής και στην περίπτωση που οι εισαγωγές που τέθηκαν σε ελεύθερη κυκλοφορία τιμολογούνται απευθείας στον μη συνδεδεμένο εισαγωγέα από τους ακόλουθους εξαγωγείς ή παραγωγούς που ευρίσκονται στην Πολωνία:

[...].

1 — Γλώσσα του πρωτοτύπου: η ιταλική.

2 — Τ-134/03 και Τ-135/03, Common Market Fertilizers κατά Επιτροπής (Συλλογή 2005, σ. II-3923).

3 — C(2002) 5217 τελικό και C(2002) 5218 τελικό.

4 — ΕΕ L 350, σ. 20.

Για τις εισαγωγές που τέθηκαν σε ελεύθερη κυκλοφορία, οι οποίες δεν τιμολογούνται απευθείας από έναν από τους ανωτέρω εξαγωγείς ή παραγωγούς που ευρίσκονται στην Πολωνία προς τον μη συνδεδεμένο εισαγωγέα καθορίζεται ο ακόλουθος ειδικός δασμός:

για το προϊόν καταγωγής Πολωνίας: 22 Ecu ανά τόνο προϊόντος [...] με εξαίρεση το προϊόν που πιστοποιείται ότι παράγεται από την εταιρία Zaklady Azotowe Pulawy για την οποία ο ειδικός δασμός είναι 19 Ecu ανά τόνο προϊόντος [...].

4. Εκτός και αν καθορισθεί διαφορετικά, ισχύουν οι διατάξεις που αφορούν τους τελωνειακούς δασμούς.»

3. Το άρθρο 239 του κανονισμού (ΕΟΚ) 2913/92 του Συμβουλίου, της 12ης Οκτωβρίου 1992, περί θεσπίσεως κοινοτικού τελωνειακού κώδικα [5] όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) 2700/2000 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Νοεμβρίου 2700 [6] (στο εξής: τελωνειακός κώδικας), ορίζει τα εξής:

«1. Η επιστροφή ή η διαγραφή εισαγωγικών ή εξαγωγικών δασμών είναι δυνατή σε περιπτώσεις διαφορετικές από εκείνες που αναφέρονται στα άρθρο 236, 237 και 238, οι οποίες:

— καθορίζονται σύμφωνα με τη διαδικασία της επιτροπής,

— προκύπτουν από περιστάσεις που δεν συνεπάγονται ούτε δόλο ούτε πρόδηλη αμέλεια εκ μέρους του ενδιαφερόμενου. Οι καταστάσεις στις οποίες μπορεί να εφαρμοστεί η διάταξη αυτή, καθώς και οι λεπτομέρειες της διαδικασίας που πρέπει να ακολουθείται καθορίζονται σύμφωνα με τη διαδικασία της επιτροπής. Η επιστροφή ή η διαγραφή είναι δυνατόν να υπόκειται σε ειδικούς όρους.

[...]»

4. Με το άρθρο 4, σημείο 24, του τελωνειακού κώδικα διευκρινίζεται ότι, για τους σκοπούς του κώδικα, ο όρος «διαδικασία της επιτροπής» σημαίνει «τη διαδικασία που αναφέρεται είτε στα άρθρα 247 και 247α είτε στα άρθρα 248 και 248α».

5. Το άρθρο 247 του τελωνειακού κώδικα ορίζει ότι «[τ]α απαιτούμενα μέτρα για την

5 — ΕΕ L 302, σ. 1.
6 — ΕΕ L 311, σ. 17.

εφαρμογή του παρόντος κώδικα, θεσπίζονται σύμφωνα με τη διαδικασία της κανονιστικής επιτροπής που αναφέρεται στο άρθρο 247α, παράγραφος 2 [...]».

6. Το άρθρο 247α του τελωνειακού κώδικα ορίζει τα εξής:

«1. Η Επιτροπή επικουρείται από την επιτροπή τελωνειακού κώδικα, εφεξής αποκαλούμενη "επιτροπή".

2. Όταν γίνεται αναφορά στην παρούσα παράγραφο, εφαρμόζονται τα άρθρα 5 και 7 της απόφασης 1999/468/ΕΚ [...].

3. Η επιτροπή θεσπίζει τον εσωτερικό της κανονισμό.»

7. Το άρθρο 4 του εσωτερικού κανονισμού της επιτροπής του τελωνειακού κώδικα ορίζει ότι:

«1. Η σύγκληση, η ημερήσια διάταξη, καθώς και τα σχέδια των προτεινομένων μέτρων επί των οποίων ζητείται η γνωμοδότηση της επιτροπής, καθώς και τα λοιπά έγγραφα εργασίας, διαβιβάζονται από τον πρόεδρο στις μόνιμες αντιπροσωπείες και στα μέλη της επιτροπής, σύμφωνα με το άρθρο 14, παράγραφος 2, συνήθως δεκατέσσερις ημερολογιακές ημέρες, το βραδύτερο, πριν από την ημερομηνία συνεδριάσεως της επιτροπής.

2. Σε επείγουσες περιπτώσεις, όταν τα ληπτέα μέτρα πρέπει να τύχουν άμεσης εφαρμογής, ο πρόεδρος έχει τη δυνατότητα, κατόπιν αιτήσεως ενός μέλους της επιτροπής ή εξ ιδίας πρωτοβουλίας, να συντομεύσει την προβλεπόμενη στην ανωτέρω παράγραφο προθεσμία διαβιβάσεως έως πέντε ημερολογιακές ημέρες πριν από την ημερομηνία συνεδριάσεως της επιτροπής.

3. Σε ιδιαίτερα επείγουσες περιπτώσεις, ο πρόεδρος έχει τη δυνατότητα να παρεκκλίνει από τις προθεσμίες που προβλέπονται στις παραγράφους 1 και 2. Σε περίπτωση που προτείνεται η εγγραφή ζητήματος στην ημερήσια διάταξη μιας συνεδριάσεως, κατά τη διάρκειά της, απαιτείται η έγκριση της απλής πλειοψηφίας των μελών της επιτροπής.»

8. Το άρθρο 2 της αποφάσεως 1999/468/ΕΚ του Συμβουλίου, της 28ης Ιουνίου 1999, για τον καθορισμό των όρων άσκησης των

εκτελεστικών αρμοδιοτήτων που ανατίθενται στην Επιτροπή [7] (στο εξής: απόφαση περί επιτροπών) ορίζει τα εξής:

«Η επιλογή διαδικασίας για την έγκριση των εκτελεστικών μέτρων διαπνέεται από τα ακόλουθα κριτήρια:

α) τα μέτρα διαχείρισης, όπως εκείνα που αφορούν την κοινή γεωργική και αλιευτική πολιτική, ή την εκτέλεση προγραμμάτων με ουσιαστικές δημοσιονομικές επιπτώσεις, θα πρέπει να εγκρίνονται με τη διαδικασία της διαχειριστικής επιτροπής·

β) τα γενικά μέτρα που αφορούν την εφαρμογή των ουσιαστικών στοιχείων μιας βασικής πράξης και τα μέτρα που αφορούν την προστασία της υγείας ή την ασφάλεια ανθρώπων, ζώων, ή φυτών, θα πρέπει να εγκρίνονται με τη διαδικασία της κανονιστικής επιτροπής.

Όταν η βασική πράξη προβλέπει ότι μη ουσιαστικά στοιχεία της πράξης αυτής μπορούν να προσαρμοσθούν ή να ενημερωθούν με εκτελεστικά μέτρα, τα μέτρα αυτά θα πρέπει να εγκρίνονται με τη διαδικασία της κανονιστικής επιτροπής·

γ) με την επιφύλαξη των στοιχείων α) και β), η διαδικασία της συμβουλευτικής επιτροπής πρέπει να χρησιμοποιείται σε κάθε περίπτωση στην οποία κρίνεται ως η πλέον ενδεδειγμένη.»

9. Το άρθρο 5 της αποφάσεως περί επιτροπών ορίζει τα εξής:

«Διαδικασία της κανονιστικής επιτροπής

1. Η Επιτροπή επικουρείται από κανονιστική επιτροπή την οποία αποτελούν αντιπρόσωποι των κρατών μελών και της οποίας προεδρεύει ο αντιπρόσωπος της Επιτροπής.

2. Ο αντιπρόσωπος της Επιτροπής υποβάλει στην εν λόγω επιτροπή σχέδιο των ληπτέων μέτρων. Η επιτροπή διατυπώνει τη γνώμη της επί του σχεδίου αυτού εντός προθεσμίας που μπορεί να ορίσει ο πρόεδρος ανάλογα με το επείγον του θέματος. Η γνώμη δίδεται με την πλειοψηφία που προβλέπεται στο άρθρο 205, παράγραφος 2, [ΕΚ] στην

7 — ΕΕ L 184, σ. 23.

περίπτωση αποφάσεων τις οποίες καλείται να εγκρίνει το Συμβούλιο μετά από πρόταση της Επιτροπής. Οι ψήφοι των αντιπροσώπων των κρατών μελών στην επιτροπή σταθμίζονται με τον τρόπο που ορίζεται στο άρθρο εκείνο. Ο πρόεδρος δεν λαμβάνει μέρος στην ψηφοφορία.

3. Η Επιτροπή, με την επιφύλαξη του άρθρου 8, εγκρίνει τα σχεδιαζόμενα μέτρα εφόσον αυτά είναι σύμφωνα με τη γνώμη της επιτροπής.

4. Εάν τα σχεδιαζόμενα μέτρα δεν είναι σύμφωνα με τη γνώμη της επιτροπής ή ελλείψει γνώμης, η Επιτροπή υποβάλει αμελλητί στο Συμβούλιο πρόταση σχετικά με τα ληπτέα μέτρα και ενημερώνει σχετικά το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο [...]»

10. Το άρθρο 905, παράγραφος 1, του κανονισμού (ΕΟΚ) 2454/93 της Επιτροπής, της 2ας Ιουλίου 1993, για τον καθορισμό ορισμένων διατάξεων εφαρμογής του τελωνειακού κώδικα [8], όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) 1677/98 της Επιτροπής, της 29ης Ιουλίου 1998 [9] (στο εξής: κανονισμός εφαρμογής), ορίζει τα εξής:

«Όταν η τελωνειακή αρχή απόφασης, στην οποία έχει υποβληθεί αίτηση επιστροφής ή διαγραφής βάσει του άρθρου 239, παράγραφος 2, του κώδικα, δεν είναι σε θέση να αποφασίσει, με βάση το άρθρο 899, και η αίτηση συνοδεύεται από αποδεικτικά στοιχεία που μπορούν να αποτελέσουν ειδική κατάσταση που προκύπτει από περιστάσεις για τις οποίες δεν υπήρξε δόλος ή προφανής αμέλεια εκ μέρους του ενδιαφερομένου, το κράτος μέλος, στο οποίο υπάγεται η αρχή, διαβιβάζει τον φάκελο στην Επιτροπή για να ληφθεί απόφαση σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπουν τα άρθρα 906 έως 909.

Ωστόσο, εκτός από περίπτωση αμφιβολίας της τελωνειακής αρχής που λαμβάνει την απόφαση, η εν λόγω αρχή δύναται να αποφασίσει από μόνη της την επιστροφή ή τη διαγραφή των δασμών όταν θεωρεί ότι πληρούνται οι όροι που αναφέρονται στο άρθρο 239, παράγραφος 1, του κώδικα και καθόσον το ποσό που αφορά κάθε οικονομικό παράγοντα, ως συνέπεια της αυτής ειδικής κατάστασης και το οποίο ενδεχομένως αναφέρεται σε πολλαπλές πράξεις εισαγωγών και εξαγωγών, είναι μικρότερο από 50 000 Ecu.

Ο όρος "ενδιαφερόμενος" θεωρείται ότι έχει την έννοια που έχει και στο άρθρο 899.

Σε όλες τις άλλες περιπτώσεις, η τελωνειακή αρχή απόφασης απορρίπτει την αίτηση.»

8 — ΕΕ L 253, σ. 1.
9 — ΕΕ L 212, σ. 18.

11. Το άρθρο 906 του κανονισμού εφαρμογής ορίζει ότι:

«Η Επιτροπή, εντός 15 ημερών από την ημερομηνία παραλαβής του φακέλου που αναφέρεται στο άρθρο 905, παράγραφος 2, διαβιβάζει αντίγραφό του στα κράτη μέλη.

Η εξέταση του εν λόγω φακέλου εγγράφεται το συντομότερο δυνατόν στην ημερήσια διάταξη κάποιας συνεδρίασης της επιτροπής, που προβλέπεται στο άρθρο 247 του κώδικα.»

12. Μετά τον χρόνο των πραγματικών περιστατικών, το δεύτερο εδάφιο του άρθρου 906 του κανονισμού εφαρμογής τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) 1335/03 της Επιτροπής, της 25ης Ιουλίου 2003, σχετικά με την τροποποίηση του κανονισμού εφαρμογής [10], ως εξής:

«Η εξέταση του εν λόγω φακέλου εγγράφεται το συντομότερο δυνατόν στην ημερήσια διάταξη συνεδρίασης της ομάδας εμπειρογνωμόνων, που προβλέπεται στο άρθρο 907.»

13. Σύμφωνα με το άρθρο 907, πρώτο εδάφιο, του κανονισμού εφαρμογής:

«Ύστερα από διαβουλεύσεις με ομάδα εμπειρογνωμόνων που απαρτίζεται από αντιπροσώπους όλων των κρατών μελών που συνέρχονται στο πλαίσιο της επιτροπής για να εξετάσουν τη συγκεκριμένη περίπτωση, η Επιτροπή αποφασίζει είτε ότι η εκάστοτε εξεταζόμενη περίπτωση δικαιολογεί την επιστροφή ή τη διαγραφή είτε ότι δεν την δικαιολογεί.»

Το ιστορικό της διαφοράς

14. Το ιστορικό της υπό κρίση διαφοράς συνοψίστηκε από το Πρωτοδικείο με τις σκέψεις 14 έως 28 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως ως εξής:

«14. Η προσφεύγουσα, με έδρα το Βέλγιο, εμπορεύεται χονδρικώς χημικά προϊόντα, ιδίως δε αζωτούχα διαλύματα (ουρία και νιτρικό αμμώνιο). Ο όμιλος της προσφεύγουσας περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, τη Rellmann GmbH, με έδρα το Αμβούργο (Γερμανία), κατά 100 % θυγατρική της προσφεύγουσας και την Agro Baltic GmbH, με έδρα το Rostock (Γερμανία), κατά 100 % θυγατρική της Rellmann. Το 1989, η προσφεύγουσα εξαγόρασε την εταιρία Champagne Fertilisants, που την εκπροσωπεί φορολογικώς για όλες τις εμπορικές της πράξεις στη Γαλλία.

15. Η εξαγωγική εταιρία, η πολωνική επιχείρηση Zaklady Azotowe Pulawy (στο

10 — ΕΕ L 187, σ. 16.

εξής: ZAP) πωλεί τα προϊόντα στην Agro Baltic. Εντός του ομίλου της προσφεύγουσας λειτουργεί το ακόλουθο εμπορικό κύκλωμα: η Agro Baltic μεταπωλεί τα προϊόντα στη Rellmann, η οποία, με τη σειρά της, τα μεταπωλεί στην προσφεύγουσα. Για τις πράξεις αυτές εκδίδονται τιμολόγια.

16. Στην [περίπτωση την οποία αφορά η] υπόθεση T-134/03, η Agro Baltic αγόρασε από τη ZAP, κατά την περίοδο Μαρτίου-Σεπτεμβρίου 1997, τρία φορτία μείγματος ουρίας και νιτρικού αμμωνίου. Τα φορτία αυτά ακολούθησαν το κύκλωμα εμπορίας που εκτέθηκε ανωτέρω στη σκέψη 15.

17. Η Cogema, εγκεκριμένη εταιρία εκτελωνισμού, έλαβε εντολή να προβεί στις δέουσες διαδικασίες προκειμένου τα προϊόντα αυτά να τεθούν υπό καθεστώς ελεύθερης κυκλοφορίας, επ' ονόματι της Agro Baltic, και υπό καθεστώς καταναλώσεως, επ' ονόματι της προσφεύγουσας.

18. Στο πλαίσιο αυτό, τα εμπορεύματα τέθηκαν, αρχικώς, υπό καθεστώς ελεύθερης κυκλοφορίας επ' ονόματι της Agro Baltic, με διασάφηση EU0 στην οποία επισυνάφθηκαν τα τιμολόγια που εξέδωσε η ZAP επ' ονόματι της Agro Baltic και τα πιστοποιητικά EUR.1 τα οποία βεβαίωναν την πολωνική καταγωγή των εμπορευμάτων. Τα εμπορεύματα τέθηκαν αλληλοδιαδόχως υπό καθεστώς αποταμιεύσεως και, μετά απ' ολίγα λεπτά, υπό καθεστώς καταναλώσεως επ' ονόματι της Champagne Fertilisants.

19. Στην [περίπτωση την οποία αφορά η] υπόθεση T-135/03, η Agro Baltic αγόρασε από τη ZAP φορτίο εμπορευμάτων το 1995 το οποίο, στη συνέχεια, ακολούθησε το κύκλωμα εμπορίας που εκτέθηκε ανωτέρω στη σκέψη 15.

20. Η Agro Baltic έδωσε εντολή στην εταιρία SCAC Rouen (στο εξής: SCAC), εγκεκριμένη εταιρία εκτελωνισμού, να προβεί στις δέουσες διαδικασίες προκειμένου να τεθούν υπό καθεστώς ελεύθερης κυκλοφορίας τα εμπορεύματα, επ' ονόματι της Agro Baltic, και υπό καθεστώς καταναλώσεως επ' ονόματι της προσφεύγουσας. Επομένως, για το αυτό εμπόρευμα, έπρεπε να κατατεθούν δύο διασαφήσεις εισαγωγής, στο ίδιο τελωνείο, με αναγραφή δύο χωριστών αποδεκτών, ώστε να γίνει δυνατή η διάκριση μεταξύ καταβολής δασμών και καταβολής ΦΠΑ.

21. Η SCAC ακολούθησε απλουστευμένη διαδικασία εκτελωνισμού για τη θέση σε ελεύθερη κυκλοφορία και κατανάλωση επ' ονόματι, μόνον, της προσφεύγουσας. Προς τούτο, η SCAC κατέθεσε διασάφηση IM4 επ' ονόματι της προσφεύγουσας, στην οποία επισυνάφθηκε το τιμολόγιο της Rellmann επ' ονόματι της προσφεύγουσας, και πιστοποιητικό EUR.1 που πιστοποιούσε την πολωνική καταγωγή των εμπορευμάτων.

22. Αρχικώς, οι αρμόδιες γαλλικές διοικητικές αρχές δέχθηκαν τις σχετικές με τις δύο υπό κρίση υποθέσεις διασαφήσεις, χορήγησαν απαλλαγή από εισαγωγικούς δασμούς βάσει των πιστοποιητικών EUR.1 και δεν ζήτησαν την καταβολή δασμών αντιντάμπινγκ.

23. Εντούτοις, κατόπιν μεταγενεστέρου ελέγχου, οι αρμόδιες γαλλικές αρχές έκριναν ότι ο ύψους 19 ECU ανά τόνο ειδικός δασμός που επιβλήθηκε με το άρθρο 1, παράγραφος 3, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού 3319/94 έπρεπε να επιβληθεί σε όλα τα φορτία που αφορούν οι δύο υπό κρίση υποθέσεις. Πράγματι, κατά την άποψή τους, πραγματικός εισαγωγέας των εμπορευμάτων ήταν η προσφεύγουσα, προς την οποία δεν είχε γίνει απευθείας τιμολόγηση εκ μέρους της ZAP, ενώ τα προϊόντα για τα οποία επρόκειτο είχαν πιστοποιηθεί ως προϊόντα της ZAP. Ειδικότερα, στην υπόθεση T-134/03, οι αρμόδιες γαλλικές αρχές έκριναν, μεταξύ άλλων, ότι η αποταμίευση των προϊόντων που είχε μεσολαβήσει αποτελούσε πλασματική νομική πράξη, λόγω της εξαιρετικά περιορισμένης της διάρκειας, και ότι η προσφεύγουσα είχε ήδη αποκτήσει την κυριότητα των εμπορευμάτων, στις τρεις σχετικές εμπορικές πράξεις, ήδη προ της καταθέσεως των διασαφήσεων για τη θέση σε ελεύθερη κυκλοφορία επ' ονόματι της Agro Baltic. Ειδικότερα, όσον αφορά την υπόθεση T-135/03, οι αρμόδιες γαλλικές αρχές έκριναν ότι κατατέθηκε μία μόνο διασάφηση για τη θέση σε καθεστώς ελεύθερης κυκλοφορίας και σε καθεστώς καταναλώσεως.

24. Υπό τις προϋποθέσεις αυτές, στις 4 Δεκεμβρίου 1998, οι υπάλληλοι του Κέντρου Πληροφορήσεως και Ελέγχου του Poitiers κατήρτισαν, στο πλαίσιο της υποθέσεως T-134/03, πρακτικό με το οποίο διαπιστωνόταν ότι απεφεύχθη η καταβολή δασμών συνολικού ύψους 3 911 497 γαλλικών φράγκων (FRF) (564 855 ευρώ). Στην υπόθεση T-135/03, η Διαπεριφερειακή Διεύθυνση Τελωνείων της Rouen κατήρτισε, στις 13 Νοεμβρίου 1997, πρακτικό κατά το οποίο όφειλαν να έχουν επιβληθεί δασμοί συνολικού ύψους 840 271 FRF (128 098 ευρώ).

25. Τον Νοέμβριο και Δεκέμβριο του 1999, η προσφεύγουσα υπέβαλε στην αρμόδια γαλλική τελωνειακή αρχή, αίτηση διαγραφής δασμών, βάσει του άρθρου 239 του τελωνειακού κώδικα. Στις 14 Φεβρουαρίου 2002, η αρχή αυτή διαβίβασε τις εν λόγω αιτήσεις στην Επιτροπή, όπου καταχωρίστηκαν με τους αριθμούς πρωτοκόλλου REM 02/02 (υπόθεση T-134/03) και REM 03/02 (υπόθεση T-135/03).

26. Με επιστολές της 9ης και 10ης Σεπτεμβρίου 2002, στις οποίες δόθηκε απάντηση στις 11 Οκτωβρίου 2002, η Επιτροπή γνωστοποίησε στην προσφεύγουσα ότι προτίθεται να εκδώσει απορριπτική απόφαση στις υποθέσεις REM 02/02 και REM 03/02.

27. Στις 12 Νοεμβρίου 2002, η ομάδα εμπειρογνωμόνων REM/REC συνήλθε στο πλαίσιο της επιτροπής τελωνείων, τμήμα επιστροφών. Κατά τα συνοπτικά πρακτικά αυτής της συνεδριάσεως, που καταρτίστηκαν στις 29 Νοεμβρίου 2002, η τελική ψηφοφορία που έλαβε χώρα στην ομάδα εμπειρογνωμόνων κατέληξε στο εξής αποτέλεσμα, όσον αφορά τις υποθέσεις REM 02/02 και REM 03/02: "έξι αντιπροσωπείες ψηφίζουν υπέρ της προτάσεως της Επιτροπής, τέσσερις αντιπροσωπείες απέχουν και πέντε αντιπροσωπείες ψηφίζουν κατά της προτάσεως της Επιτροπής".

28. Στις 20 Δεκεμβρίου 2002, η Επιτροπή, κρίνοντας ότι η προσφεύγουσα είχε επιδείξει πρόδηλη αμέλεια και ότι δεν συντρέχει ειδική περίπτωση, και ότι, κατά συνέπεια, συντρέχουν οι προϋποθέσεις εφαρμογής του άρθρου 239 του τελωνειακού κώδικα, εξέδωσε τις αποφάσεις C(2002) 5217 τελικό (υπόθεση REM 02/02) και C(2002) 5218 τελικό (υπόθεση REM 03/02), με τις οποίες διαπίστωσε ότι δεν δικαιολογείται η διαγραφή εισαγωγικών δασμών (στο εξής: προσβαλλόμενες αποφάσεις). Κοινοποίησε τις αποφάσεις αυτές στην αρμόδια γαλλική τελωνειακή αρχή η οποία, στη συνέχεια, τις διαβίβασε στην προσφεύγουσα στις 10 Φεβρουαρίου 2003.»

Η ενώπιον του Πρωτοδικείου διαδικασία και η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση

15. Με δικόγραφα που κατέθεσε στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 18 Απριλίου 2003 και τα οποία πρωτοκολλήθηκαν με τους αριθμούς T-134/03 και T-135/03, η CMF ζήτησε την ακύρωση των προσβαλλόμενων αποφάσεων προβάλλοντας τρεις λόγους.

16. Με τον πρώτο λόγο προέβαλε, μεταξύ άλλων, παράβαση του άρθρου 7 ΕΚ και του άρθρου 5 της αποφάσεως περί επιτροπών, καθώς και παράβαση του άρθρου 4, παράγραφος 1, του εσωτερικού κανονισμού της επιτροπής του τελωνειακού κώδικα.

17. Με τον δεύτερο λόγο προέβαλε πρόδηλες πλάνες εκτιμήσεως στις οποίες ισχυρίστηκε ότι υπέπεσε η Επιτροπή κρίνουσα ότι δεν συντρέχουν οι προϋποθέσεις διαγραφής του δασμού βάσει του άρθρου 239 του τελωνειακού κώδικα.

18. Με τον τρίτο λόγο η αναιρεσείουσα υποστήριξε ότι η Επιτροπή δεν τήρησε την υποχρέωση αιτιολογήσεως που υπέχει από το άρθρο 253 ΕΚ.

19. Μετά τη συνένωση των υποθέσεων T-134/03 και T-135/03, το Πρωτοδικείο, με την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, απέρριψε τις προσφυγές και καταδίκασε την αναιρεσείουσα στα δικαστικά έξοδα.

20. Όσον αφορά την υποτιθέμενη παράβαση του άρθρου 7 ΕΚ και του άρθρου 5 της αποφάσεως περί επιτροπών, το Πρωτοδικείο, πρώτον, έκρινε απαράδεκτη την ένσταση ελλείψεως νομιμότητας του άρθρου 907, πρώτο εδάφιο, του κανονισμού εφαρμογής, την οποία προέβαλε η αναιρεσείουσα στο πλαίσιο της εν λόγω αιτιάσεως [11].

21. Συναφώς, το Πρωτοδικείο υπογράμμισε, ιδίως, ότι η ένσταση ήταν εκπρόθεσμη διότι προβλήθηκε για πρώτη φορά με το υπόμνημα απαντήσεως, καθώς και ότι δεν στηρίχθηκε σε κανένα νομικό και πραγματικό στοιχείο που να έχει προκύψει κατά τη διάρκεια της διαδικασίας, κατά την έννοια του άρθρου 48, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας του Πρωτοδικείου [12].

22. Επίσης, το Πρωτοδικείο επισήμανε ότι η έλλειψη νομιμότητας του άρθρου 907, πρώτο εδάφιο, του κανονισμού εφαρμογής δεν μπορεί να εξεταστεί αυτεπαγγέλτως, διότι δεν αποτελεί ζήτημα δημοσίας τάξεως [13]. Το Πρωτοδικείο, μολονότι δέχθηκε ότι οφείλει να εξετάζει αυτεπαγγέλτως την αναρμοδιότητα της εκδούσας την προσβαλλόμενη πράξη αρχής, έκρινε, αφενός, ότι εν προκειμένω η Επιτροπή είχε ενεργήσει εντός των ορίων των αρμοδιοτήτων της εκδίδοντας τις προσβαλλόμενες αποφάσεις βάσει του άρθρου 907, πρώτο εδάφιο, του κανονισμού εφαρμογής, το οποίο θεσπίστηκε μετά από γνωμοδότηση της επιτροπής τελωνειακού κώδικα, σύμφωνα με την προβλεπόμενη από τα άρθρα 239, 247 και 247α του εν λόγω κώδικα διαδικασία, αφετέρου δε, ότι δεν προκύπτει από τη νομολογία ότι το Πρωτοδικείο οφείλει να εξετάσει αυτεπαγγέλτως αν, θεσπίζοντας το άρθρο 907, πρώτο εδάφιο, του κανονισμού εφαρμογής, που αποτελεί τη νομική βάση των προσβαλλόμενων αποφάσεων, η Επιτροπή υπερέβη τα όρια των αρμοδιοτήτων της [14].

23. Δεύτερον, το Πρωτοδικείο απέρριψε τον ισχυρισμό της αναιρεσείουσας ότι η ομάδα εμπειρογνωμόνων η οποία, σύμφωνα με το άρθρο 907, πρώτο εδάφιο, του κανονισμού εφαρμογής, συνέρχεται «στο πλαίσιο της επιτροπής [του τελωνειακού κώδικα]» συνιστά κανονιστική επιτροπή κατά την έννοια του άρθρου 5 της αποφάσεως περί επιτροπών [15].

24. Συναφώς, το Πρωτοδικείο επισήμανε ότι, όπως προκύπτει από την αιτιολογική σκέψη 7 και από το άρθρο 5 της αποφάσεως περί επιτροπών, η διαδικασία της κανονιστικής επιτροπής ακολουθείται όταν πρόκειται «για μέτρα γενικής εμβέλειας που έχουν ως στόχο την εφαρμογή των ουσιαστικών διατάξεων των βασικών πράξεων», ενώ οι επίδικες αποφάσεις ήταν ατομικές αποφάσεις στερούμενες παντελώς, κατά συνέπεια, γενικής ισχύος. Όπως έκρινε το Πρωτοδικείο, το να γίνει δεκτό ότι η κανονιστική επιτροπή του άρθρου 5 της αποφάσεως περί επιτροπών έχει την αρμο-

11 — Αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, σκέψη 51.

12 — Όπ.π.

13 — Το Πρωτοδικείο υπενθύμισε, συναφώς, την απόφαση της 17ης Δεκεμβρίου 1959, 14/59, Société des fonderies de Pont-à-Mousson κατά Ανωτάτης Αρχής (Συλλογή τόμος 1954-1964, σ. 351).

14 — Αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, σκέψη 52.

15 — Όπ.π., σκέψεις 54 και 58.

διότητα να γνωμοδοτεί επί προτάσεως εκδόσεως ατομικής αποφάσεως περί επιστροφής ή διαγραφής δασμών, θα ισοδυναμούσε με πλήρη εξομοίωση των εννοιών της αποφάσεως και της πράξεως γενικής ισχύος οι οποίες, εντούτοις, είναι ριζικώς διαφορετικές και, επομένως, με παράβαση του άρθρου 249 ΕΚ, καθώς και του άρθρου 7 ΕΚ και της αποφάσεως περί επιτροπών [16].

25. Το Πρωτοδικείο προσέθεσε επίσης ότι αν ο νομοθέτης, δηλαδή, εν προκειμένω, η Επιτροπή, είχε την πρόθεση να προβλέψει ότι απαιτείται προηγούμενη γνωμοδότηση της επιτροπής του τελωνειακού κώδικα επί ατομικών υποθέσεων που αφορούν διαγραφή ή επιστροφή δασμών, θα είχε, ασφαλώς, χρησιμοποιήσει στο άρθρο 907, πρώτο εδάφιο, του κανονισμού εφαρμογής την έκφραση «κατόπιν γνωμοδοτήσεως της επιτροπής». Η έκφραση «στο πλαίσιο της επιτροπής» αντικατοπτρίζει το γεγονός ότι η ομάδα εμπειρογνωμόνων του άρθρου 907 είναι προδήλως διαφορετική, στο λειτουργικό επίπεδο, από την επιτροπή του τελωνειακού κώδικα [17].

26. Επίσης, το Πρωτοδικείο απέρριψε την αιτίαση περί παραβάσεως του άρθρου 4, παράγραφος 1, του εσωτερικού κανονισμού της επιτροπής του τελωνειακού κώδικα, την οποία προέβαλε η αναιρεσείουσα με το επιχείρημα ότι δεν τηρήθηκε η τασσόμενη με το εν λόγω άρθρο προθεσμία των δεκατεσσάρων ημερών πριν από την ημερομηνία συνεδριάσεως της επιτροπής εντός της οποίας πρέπει να διαβιβάζονται στα μέλη της επιτροπής τα έγραφα εργασίας.

27. Συναφώς, αφού διαπίστωσε ότι τα μέλη της ομάδας εμπειρογνωμόνων διέθεταν προθεσμία δεκατριών ημερολογιακών ημερών προκειμένου να μελετήσουν την επιστολή με την οποία η αναιρεσείουσα απάντησε στην επιστολή της Επιτροπής, το Πρωτοδικείο αποφάνθηκε ότι τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα δεν μπορούν να επικαλούνται ενδεχόμενη παράβαση αυτού του κανόνα, ο οποίος δεν αποβλέπει στην προστασία ιδιωτών, αλλά στη διασφάλιση της εσωτερικής λειτουργίας της επιτροπής τηρουμένων απολύτως των προνομίων των μελών της [18].

28. Όσον αφορά τις υποτιθέμενες πρόδηλες πλάνες εκτιμήσεως σχετικά με την εφαρμογή του άρθρου 239 του τελωνειακού κώδικα, το Πρωτοδικείο, αφού υπογράμμισε ότι αναμφιβόλως δεν υπήρξε δόλος εκ μέρους της αναιρεσείουσας, εξέτασε μόνο το σκέλος του δεύτερου λόγου ακυρώσεως που αφορούσε την προβαλλόμενη έλλειψη αμέλειας εκ μέρους της αναιρεσείουσας και έκρινε ότι η Επιτροπή δεν υπέπεσε σε πρόδηλη πλάνη σχετικώς, με αποτέλεσμα να παρέλκει η εξέταση των ισχυρισμών που αφορούσαν την ύπαρξη ειδικής καταστάσεως [19].

29. Προκαταρκτικώς, το Πρωτοδικείο υπενθύμισε ότι, σύμφωνα με τη νομολογία, προκειμένου να εκτιμηθεί αν συντρέχει προφανής αμέλεια, κατά την έννοια του

16 — Όπ.π., σκέψεις 55 έως 57.
17 — Όπ.π., σκέψη 59.
18 — Όπ.π., σκέψεις 77 έως 79.
19 — Όπ.π., σκέψεις 115, 147 και 149.

άρθρου 239 του τελωνειακού κώδικα, πρέπει ιδίως να λαμβάνεται υπόψη η περιπλοκότητα των διατάξεων των οποίων η μη εκτέλεση προκάλεσε τη γένεση της τελωνειακής οφειλής, καθώς και η επαγγελματική πείρα και η επιμέλεια του επιχειρηματία [20].

30. Όσον αφορά την περιπλοκότητα των διατάξεων, το Πρωτοδικείο επισήμανε, αφενός, ότι όπως έχει αποφανθεί σε άλλη περίπτωση [21], το άρθρο 1, παράγραφος 3, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού 3319/94 δεν παρουσιάζει αξιόλογη ερμηνευτική δυσχέρεια και, αφετέρου, ότι, όπως υποστήριξε η Επιτροπή, η αναιρεσείουσα δεν μπορεί να απαλλαγεί της ευθύνης της επικαλούμενη σφάλμα υπαρκτό ή όχι των εκτελωνιστών της, δεδομένου ότι η ίδια διαμόρφωσε τον τρόπο εισαγωγής των συγκεκριμένων προϊόντων και ότι, επίσης, η ίδια ελευθέρως επέλεξε τους εκτελωνιστές της [22].

31. Όσον αφορά την επαγγελματική πείρα της αναιρεσείουσας, το Πρωτοδικείο έκρινε ότι ορθώς θεώρησε η Επιτροπή ότι η αναιρεσείουσα είχε την απαιτούμενη πείρα για τη διεκπεραίωση εισαγωγών και εξαγωγών [23].

32. Όσον αφορά, τέλος, την επιμέλεια του επιχειρηματία, το Πρωτοδικείο έκρινε ότι, συνολικώς εκτιμώμενη, η συμπεριφορά της αναιρεσείουσας κατά την τέλεση των πράξεων τις οποίες αφορά η υπό κρίση υπόθεση δεν μπορούσε να θεωρηθεί ως αρκούντως επιμελής. Πράγματι, η αναιρεσείουσα, καίτοι προέβαλε την απειρία της όσον αφορά τον εκτελωνισμό των εν λόγω προϊόντων, καθώς και τις δυσχέρειες που αναφύονται κατά την εφαρμογή του κανονισμού 3319/94, όχι μόνον ουδέποτε ζήτησε τη συμβουλή των εκτελωνιστών της, αλλά, αντιθέτως, τους έδωσε πολύ επακριβείς οδηγίες. Εξάλλου, όπως έκρινε το Πρωτοδικείο, τα σφάλματα της αναιρεσείουσας κατά την τιμολόγηση συνηγορούν, επίσης, υπέρ της ελλείψεως επιμέλειας εκ μέρους της [24].

Η ενώπιον του Δικαστηρίου διαδικασία και τα αιτήματα των διαδίκων

33. Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Δικαστηρίου στις 14 Δεκεμβρίου 2005, η αναιρεσείουσα άσκησε αναίρεση κατά της προαναφερομένης αποφάσεως του Πρωτοδικείου.

34. Οι εκπρόσωποι των διαδίκων ανέπτυξαν προφορικώς τα επιχειρήματά τους κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση της 5ης Οκτωβρίου 2006.

20 — Όπ.π., σκέψη 135.

21 — Απόφαση του Πρωτοδικείου της 21ης Σεπτεμβρίου 2004, Τ-104/02, Gondrand Frères κατά Επιτροπής (Συλλογή 2004, σ. II-3211, σκέψεις 59 έως 62 και 66).

22 — Αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, σκέψεις 137 έως 139.

23 — Όπ.π., σκέψεις 140 και 141.

24 — Όπ.π., σκέψεις 142 έως 144.

35. Η αναιρεσείουσα ζητεί από το Δικαστήριο:

— να αναιρέσει την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση στο σύνολό της·

— να κάνει δεκτά τα αιτήματα που είχε υποβάλει πρωτοδίκως·

— να καταδικάσει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα και των δύο βαθμών δικαιοδοσίας.

36. Η Επιτροπή ζητεί από το Δικαστήριο:

— να απορρίψει την αίτηση αναιρέσεως·

— να καταδικάσει την αναιρεσείουσα στα δικαστικά έξοδα.

Νομική ανάλυση

Προκαταρκτικές παρατηρήσεις επί των λόγων αναιρέσεως

37. Η αναιρεσείουσα προβάλλει τέσσερις λόγους προς θεμελίωση της αιτήσεως αναιρέσεως. Με τους δύο πρώτους προσάπτει στο Πρωτοδικείο «ελλιπή παρουσίαση του νομικού πλαισίου» και «ελλιπή παρουσίαση του πραγματικού πλαισίου», αντιστοίχως. Με τον τρίτο λόγο αναιρέσεως προβάλλει μια σειρά από πλάνες περί το δίκαιο στις οποίες υποστηρίζει ότι υπέπεσε το Πρωτοδικείο κατά την εξέταση του βασίμου της παραβιάσεως ουσιώδους τύπου η οποία προβλήθηκε με τον πρώτο λόγο των προσφυγών ακυρώσεως. Ο τέταρτος λόγος αφορά πεπλανημένη εφαρμογή του άρθρου 239 του τελωνειακού κώδικα από το Πρωτοδικείο.

38. Ο πρώτος λόγος αναιρέσεως προδήλως στερείται αυτονομίας σε σχέση με τους υπόλοιπους. Επικαλούμενη «ελλιπή παρουσίαση του νομικού πλαισίου», η αναιρεσείουσα επικρίνει το Πρωτοδικείο διότι δεν εξέθεσε, κατά την παρουσίαση του εφαρμοστέου νομικού πλαισίου στις σκέψεις 1 έως 13 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, αφενός μεν, την αιτιολογική σκέψη 39 του κανονισμού 3319/94, αφετέρου δε, το άρθρο 2 της αποφάσεως περί επιτροπών.

39. Θεωρώ προφανές ότι η παράλειψη της μνείας, στο τμήμα της αποφάσεως στο οποίο απλώς παρουσιάζεται το νομικό πλαίσιο, μιας ή περισσότερων διατάξεων από τις θεωρούμενες κρίσιμες για την υπό κρίση υπόθεση δεν μπορεί να αποτελέσει αφ' εαυτής παράλειψη που επηρεάζει το κύρος της αποφάσεως. Η σχετική αιτίαση θα πρέπει, συνεπώς να γίνει νοητή ως στρεφόμενη μάλλον κατά της μη *λήψεως υπόψη* από το Πρωτοδικείο της αιτιολογικής σκέψεως και της μνημονευόμενης διατάξεως, καθώς και κατά της επακόλουθης πλάνης περί το δίκαιο στο πλαίσιο της νομικής αξιολογήσεως.

40. Πράγματι, από την ανάλυση του πρώτου λόγου στην αίτηση αναιρέσεως, προκύπτει ότι, κατά την αναιρεσείουσα, το Πρωτοδικείο, αφενός μεν, πεπλανημένως ερμήνευσε το άρθρο 1, παράγραφος 3, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού 3319/94 κρίνοντας ότι η απουσία εν προκειμένω καταστρατηγήσεως των μέτρων αντιντάμπινγκ εκ μέρους της αναιρεσείουσας δεν απέκλειε την επιβολή του ειδικού δασμού αντιντάμπινγκ, αφετέρου δε, πεπλανημένως κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η διαδικασία της κανονιστικής επιτροπής την οποία προβλέπει η απόφαση περί επιτροπών ακολουθείται μόνο όταν πρόκειται για μέτρα γενικής ισχύος.

41. Εντούτοις, οι αιτιάσεις αυτές προβάλλονται ειδικότερα στο πλαίσιο του τέταρτου και του τρίτου λόγου αναιρέσεως, αντιστοίχως [25]. Συνεπώς, είναι σκοπιμότερο να εξεταστούν στο πλαίσιο της αναλύσεως αυτών των λόγων.

42. Όσον αφορά την προβαλλόμενη «ελλιπή παρουσίαση του πραγματικού πλαισίου», κατά τον δεύτερο λόγο αναιρέσεως, η αναιρεσείουσα προσάπτει στο Πρωτοδικείο ότι, με τις σκέψεις 14 έως 28 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως προέβη σε «ελλιπή και εσφαλμένη» παρουσίαση των πραγματικών περιστατικών η οποία οδήγησε σε παραμόρφωσή τους, και συνεπώς σε πλάνη περί το δίκαιο [26]. Λόγω αυτής της παραμορφώσεως, το Πρωτοδικείο έκρινε πεπλανημένως ότι υφίστατο εν προκειμένω έμμεση τιμολόγηση η οποία δικαιολογούσε την επιβολή ειδικού δασμού σύμφωνα με το άρθρο 1, παράγραφος 3, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού 3319/94.

43. Η αναιρεσείουσα ισχυρίζεται ότι, εν προκειμένω, αντιθέτως προς ό,τι έκριναν οι γαλλικές τελωνειακές αρχές και η Επιτροπή, δεν αποδεικνύεται η ύπαρξη περιπτώσεως έμμεσης τιμολογήσεως. Εντούτοις, προς απόδειξη του ισχυρισμού της αυτού, προβάλλει μια σειρά ισχυρισμών νομικής φύσεως, χωρίς να επισημαίνει κάποια, έστω και ήσσονος σημασίας, πλάνη στην οποία να υπέπεσαν οι τελωνειακές αρχές, η Επιτροπή και το Πρωτοδικείο όσον αφορά τη *διαπίστωση των πραγματικών περιστατικών*.

44. Εξάλλου, στο πλαίσιο της υπό κρίσης δίκης, παρέλκει η εξέταση των επιχειρημάτων αυτών.

45. Αφενός, κρίνω σκόπιμο να επισημάνω ότι, με την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, το Πρωτοδικείο δεν εξέτασε το κατά πόσον *υφίσταται εν προκειμένω* έμμεση τιμολόγηση. Η παράλειψη αυτή του Πρωτοδικείου είναι απολύτως εύλογη και σύννομη, δεδομένου ότι από τη δικογραφία δεν προκύπτει

25 — Η σχέση της προβαλλόμενης μη λήψεως υπόψη της αιτιολογικής σκέψεως 39 του κανονισμού 3319/94 με τον τέταρτο λόγο αναιρέσεως προκύπτει σαφώς από τα σημεία 10 και 151 της αιτήσεως αναιρέσεως. Κατά την ίδια έννοια, η σχέση της προβαλλόμενης μη λήψεως υπόψη του άρθρου 2 της αποφάσεως περί επιτροπών με τον τρίτο λόγο αναιρέσεως προκύπτει σαφώς από τα σημεία 16 και 75 της αιτήσεως αναιρέσεως.

26 — Αίτηση αναιρέσεως, σημεία 18, 20, 21, 38 και 39.

ότι η αναιρεσείουσα προέβαλε ενώπιον του Πρωτοδικείου παράβαση του άρθρου 1, παράγραφος 3, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού 3319/94 από την Επιτροπή. Το ζήτημα αυτό δεν μπορεί να προταθεί για πρώτη φορά κατά την αναιρετική δίκη στο πλαίσιο της οποίας η αρμοδιότητα του Δικαστηρίου περιορίζεται στον έλεγχο της νομικής λύσεως που δόθηκε ενόψει των ισχυρισμών που προβλήθηκαν και εξετάστηκαν ενώπιον του Πρωτοδικείου [27].

46. Αφετέρου, προβάλλοντας την ανυπαρξία τελωνειακής οφειλής, η αναιρεσείουσα υιοθετεί μια λογική η οποία δεν είναι απλώς νέα, αλλά είναι και ολοσχερώς ασύμβατη με το αντικείμενο της προσφυγής ακυρώσεως την οποία άσκησε ενώπιον του Πρωτοδικείου.

47. Συναφώς, θα πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι οι προσβαλλόμενες αποφάσεις εκδόθηκαν κατόπιν αιτήσεων της αναιρεσείουσας με τις οποίες ζητούσε τη διαγραφή των δασμών βάσει του άρθρου 239 του τελωνειακού κώδικα και του άρθρου 905 του κανονισμού εφαρμογής.

48. Όπως όμως ορθώς επισήμανε η Επιτροπή, αυτές οι ποσοτικής φύσεως διατάξεις [28] έχουν ως μόνο σκοπό την απαλλαγή των επιχειρηματιών, όταν συντρέχουν ορισμένες ιδιαίτερες περιστάσεις και εφόσον δεν συντρέχει αμέλεια ή δόλος, από την υποχρέωση καταβολής των δασμών που οφείλουν και όχι να θέσουν υπό αμφισβήτηση την ίδια την αρχή του απαιτητού της σχετικής οφειλής [29]. Επομένως, η αναιρεσείουσα μπορεί να επικαλεστεί λυσιτελώς κατά των επίδικων αποφάσεων μόνο λόγους ακυρώσεως τείνοντες προς απόδειξη του ότι συντρέχουν εν προκειμένω ιδιαίτερες περιστάσεις, καθώς και ότι δεν υπήρξε εκ μέρους της δόλος ή αμέλεια, και όχι λόγους τείνοντες προς απόδειξη του παρανόμου των αποφάσεων των αρμόδιων εθνικών αρχών με τις οποίες υποχρεώθηκε στην καταβολή των επίμαχων δασμών [30].

49. Δηλαδή, οι αιτήσεις που διαβιβάζονται στην Επιτροπή βάσει των άρθρων 239 του τελωνειακού κώδικα και 905 του κανονισμού εφαρμογής δεν αφορούν το ζήτημα αν οι εθνικές τελωνειακές αρχές εφάρμοσαν ορθά τις διατάξεις του ουσιαστικού τελωνειακού δικαίου. Το ζήτημα αυτό εμπίπτει, σύμφωνα με το άρθρο 236 του τελωνειακού κώδικα,

27 — Απόφαση της 1ης Ιουνίου 1994, C-136/92 P, Επιτροπή κατά Brazzelli Lualdi κ.λπ. (Συλλογή 1994, σ. I-1981, σκέψη 59).

28 — Αποφάσεις της 25ης Φεβρουαρίου 1999, C-86/97, Trans-Ex-Import (Συλλογή 1999, σ. I-1041, σκέψη 21), και της 27ης Σεπτεμβρίου 2001, C-253/99, Bacardi (Συλλογή 2001, σ. I-6493, σκέψη 56).

29 — Βλ., όσον αφορά την ανάλογη με την προηγούμενη εκδοχή του άρθρου 239 του τελωνειακού κώδικα διάταξη —το άρθρο 13, παράγραφος 1, του κανονισμού (ΕΟΚ) 1430/79 του Συμβουλίου, της 2ας Ιουλίου 1979, περί της επιστροφής ως αχρεωστήτως εισπραχθέντων ή της διαγραφής χρέους εισαγωγικών ή εξαγωγικών δασμών (ΕΕ L 175, σ. 1), όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 1, παράγραφος 6, του κανονισμού (ΕΟΚ) 3069/86 του Συμβουλίου, της 7ης Οκτωβρίου 1986 (ΕΕ L 286, σ. 1)— αποφάσεις της 12ης Μαρτίου 1987, 244/85 και 245/85, Cerealmangimi και Italgrani κατά Επιτροπής (Συλλογή 1987, σ. 1303, σκέψη 11), και της 6ης Ιουλίου 1993, C-121/91 και C-122/91, CT Control (Rotterdam) και JCT Benelux κατά Επιτροπής (Συλλογή 1993, σ. I-3873, σκέψη 43).

30 — Βλ. προπαρατεθείσες αποφάσεις Cerealmangimi και Italgrani κατά Επιτροπής, σκέψη 13, και CT Control (Rotterdam) και JCT Benelux κατά Επιτροπής, σκέψη 44.

στην αποκλειστική αρμοδιότητα των εθνικών τελωνειακών αρχών, οι αποφάσεις των οποίων προσβάλλονται ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων, τα δε εθνικά δικαστήρια μπορούν να υποβάλουν το ζήτημα στην κρίση του Δικαστηρίου κατ' εφαρμογήν του άρθρου 234 ΕΚ [31].

Επί της προβαλλόμενης πλάνης περί το δίκαιο σχετικά με τον έλεγχο της υπάρξεως παραβιάσεως ουσιωδών τύπων

Επί της πλάνης περί το δίκαιο στην οποία υπέπεσε το Πρωτοδικείο, κατά την άποψη της αναιρεσείουσας, αποφανθέν ότι δεν υφίσταται παράβαση του άρθρου 7 ΕΚ και του άρθρου 5 της αποφάσεως περί επιτροπών

50. Εφόσον η υποβολή των εν λόγω αιτήσεων στην Επιτροπή προϋποθέτει την ύπαρξη της τελωνειακής οφειλής [32], την οποία η αναιρεσείουσα δεν μπορεί να αμφισβητήσει στο πλαίσιο προσφυγής ακυρώσεως στρεφόμενης κατά των επίμαχων αποφάσεων, τα νομικά επιχειρήματα τα οποία προβάλλονται προς επίρρωση του δεύτερου λόγου αναιρέσεως δέον να απορριφθούν και για αυτό τον λόγο [33].

— Οι αιτιάσεις της αναιρεσείουσας

52. Με τα δύο πρώτα σκέλη του παρόντος λόγου αναιρέσεως τα οποία αφορούν, αφενός, «παράβαση του άρθρου 7 ΕΚ και έλλειψη νομιμότητας του άρθρου 907, πρώτο εδάφιο, του κανονισμού [εφαρμογής]» και, αφετέρου, τη «νομική φύση της επιτροπής τη γνωμοδότηση της οποίας ζήτησε η Επιτροπή», η αναιρεσείουσα προσάπτει στο Πρωτοδικείο μια σειρά από πλάνες περί το δίκαιο στις οποίες ισχυρίζεται ότι υπέπεσε κατά την απόρριψη του σκέλους του πρώτου λόγου ακυρώσεως το οποίο αφορούσε παράβαση του άρθρου 7 ΕΚ και του άρθρου 5 της αποφάσεως περί επιτροπών. Τα δύο αυτά σκέλη πρέπει, κατά τη γνώμη μου, να εξεταστούν από κοινού, εφόσον και τα δύο θέτουν, κατ' ουσίαν, το ζήτημα της διαδικασίας την οποία θα έπρεπε να είχε ακολουθήσει η Επιτροπή για την απόρριψη των αιτήσεων διαγραφής των δασμών τις οποίες είχε υποβάλει η αναιρεσείουσα, και συνεπώς και το ζήτημα της αρμοδιότητας της Επιτροπής.

51. Συνεπώς, η προσοχή του Δικαστηρίου δέον να εστιαστεί στον τρίτο και στον τέταρτο λόγο αναιρέσεως.

31 — Έτσι αποφάνθηκε το Πρωτοδικείο με την απόφαση της 16ης Ιουλίου 1998, Τ-195/97, Kia Motors και Broekman Motorships κατά Επιτροπής (Συλλογή 1998, σ. II-2907, σκέψη 36). Βλ. και προπαρατεθείσα απόφαση Gondrand Frères κατά Επιτροπής, σκέψη 25, και απόφαση της 13ης Σεπτεμβρίου 2005, Τ-53/02, Ricosmos κατά Επιτροπής (Συλλογή 2005, σ. II-3173, σκέψη 165).

32 — Προπαρατεθείσα απόφαση Gondrand Frères κατά Επιτροπής, σκέψη 25.

33 — Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, η αναιρεσείουσα δήλωσε ότι μπορεί να δεχθεί την ύπαρξη εν προκειμένω τελωνειακής οφειλής, διευκρινίζοντας ότι ζήτησε τη διαγραφή της για λόγους επιείκειας σύμφωνα με το άρθρο 239 του τελωνειακού κώδικα. Εντούτοις, άγνωστο για ποιο λόγο, συνέχισε να αμφισβητεί κατά τη συζήτηση τη νομιμότητα της επιβολής εις βάρους της του ειδικού δασμού αντιντάμπινγκ εμμένοντας στην κατά τη γνώμη της ανυπαρξία τόσο έμμεσης τιμολογήσεως όσο και διαπιστωθείσας καταστρατηγήσεως.

53. Όπως προκύπτει από τη δικογραφία, η αιτίαση περί αναρμοδιότητας της Επιτροπής, την οποία διατύπωσε η αναιρεσείουσα ενώπιον του Πρωτοδικείου, βασιζόταν, κατ' ουσίαν, στην υπόθεση ότι η επιτροπή η οποία συνεδρίασε στις 12 Νοεμβρίου 2002 (βλ. σημείο 26 ανωτέρω) πρέπει να θεωρηθεί, δυνάμει των άρθρων 247 και 247α του τελωνειακού κώδικα, κανονιστική επιτροπή κατά την έννοια του άρθρου 5 της αποφάσεως περί επιτροπών. Εφόσον συνεπώς έπρεπε να εφαρμοστεί η διαδικασία της κανονιστικής επιτροπής η οποία διέπεται από το εν λόγω άρθρο 5, η ψήφος των αντιπροσώπων των κρατών μελών κατά τη συνεδρίαση της επιτροπής στις 12 Νοεμβρίου 2002 ισοδυναμούσε, κατά την αναιρεσείουσα, βάσει του ίδιου άρθρου, με μη έκδοση γνωμοδοτήσεως η οποία δεν επέτρεπε στην Επιτροπή να αποφασίσει μόνη επί των αιτήσεων διαγραφής των δασμών τις οποίες είχε υποβάλει η αναιρεσείουσα, αλλά της επέβαλλε να υποβάλει αμελλητί στο Συμβούλιο πρόταση σχετικά με τη λήψη μέτρων ενημερώνοντας σχετικά και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

54. Η Επιτροπή επισήμανε, με το υπόμνημα αντικρούσεώς της, ότι το άρθρο 907, πρώτο εδάφιο, του κανονισμού εφαρμογής της επέτρεπε να αποφασίσει η ίδια επί της αιτήσεως διαγραφής, μετά από διαβούλευση, όχι με κανονιστική επιτροπή, αλλά με ομάδα εμπειρογνωμόνων, την οποία είχε εξ ιδίας πρωτοβουλίας επιλέξει, κατά την έκδοση του κανονισμού εφαρμογής, να ζητά τη συνδρομή κατά τη λήψη αποφάσεων επί των αιτήσεων επιστροφής ή διαγραφής δασμών.

55. Η αναιρεσείουσα αντέτεινε, με το υπόμνημα απαντήσεως, ότι η ερμηνεία του άρθρου 907, πρώτο εδάφιο, του κανονισμού εφαρμογής, την οποία πρότεινε η Επιτροπή, δεν μπορεί να γίνει δεκτή διότι οδηγεί σε έλλειψη νομιμότητας της εν λόγω διατάξεως. Πράγματι, η Επιτροπή, θεσπίζοντας το εν λόγω άρθρο 907, έτσι όπως το ερμηνεύει, δεν προέβη στη λήψη μέτρου εφαρμογής του τελωνειακού κώδικα, αλλά περιεβλήθη αδικαιολογήτως αρμοδιότητα κατά παράβαση του άρθρου 7 ΕΚ. Επικουρικώς, αν το άρθρο 907, πρώτο εδάφιο, του κανονισμού εφαρμογής ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι η ομάδα εμπειρογνωμόνων, η οποία αναφέρεται σε αυτό, δεν αποτελεί κανονιστική επιτροπή, η αναιρεσείουσα προβάλλει, βάσει του άρθρου 241 ΕΚ, έλλειψη νομιμότητας της διατάξεως αυτής λόγω αντιθέσεώς της προς το άρθρο 7 ΕΚ.

56. Με την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, το Πρωτοδικείο απέρριψε τόσο την κύρια επιχειρηματολογία της αναιρεσείουσας, ως αβάσιμη, όσο και την ένσταση ελλείψεως νομιμότητας, ως απαράδεκτη, για τους λόγους τους οποίους συνόψισα ανωτέρω, στα σημεία 20 έως 25.

57. Οι αιτιάσεις τις οποίες προέβαλε η αναιρεσείουσα με τα δύο πρώτα σκέλη του παρόντος λόγου αναιρέσεως μπορούν να συνοψιστούν ως εξής.

58. Πρώτον, το Πρωτοδικείο, κρίνοντας ότι το άρθρο 907, πρώτο εδάφιο, του κανονισμού εφαρμογής επιτρέπει στην Επιτροπή να αποφασίζει μόνη —χωρίς δηλαδή να ακολουθεί τη διαδικασία της κανονιστικής

επιτροπής— επί των αιτήσεων διαγραφής, ερμήνευσε εσφαλμένα την εν λόγω διάταξη και κατά συνέπεια, εσφαλμένα έκρινε ότι οι προσβαλλόμενες αποφάσεις δεν έπασχαν λόγω αναρμοδιότητας της εκδούσας αρχής. Αυτή η ερμηνεία της εν λόγω διατάξεως δεν είναι ορθή, κατά την άποψη της αναιρεσίβλητης, διότι επιφέρει αντίθεση της διατάξεως προς τον βασικό κανονισμό, δηλαδή προς τον τελωνειακό κώδικα, καθώς και προς το άρθρο 7 ΕΚ, λόγω ελλείψεως νομικής βάσεως.

59. Δεύτερον, η αναιρεσείουσα προσάπτει στο Πρωτοδικείο ότι δεν εξέτασε επί της ουσίας —αφού ερμήνευσε το άρθρο 907, πρώτο εδάφιο, του κανονισμού εφαρμογής υπό την έννοια ότι επιτρέπει στην Επιτροπή να εκδίδει αποφάσεις επί αιτήσεων διαγραφής χωρίς να ακολουθεί τη διαδικασία της κανονιστικής επιτροπής— την ένσταση ελλείψεως νομιμότητας της εν λόγω διατάξεως λόγω αντιθέσεως προς τον βασικό κανονισμό και προς το άρθρο 7 ΕΚ.

60. Συναφώς η αναιρεσείουσα, αφενός μεν, αρνείται ότι η ένσταση αυτή προβλήθηκε μόνο με το υπόμνημα απαντήσεως και υποστηρίζει ότι η διατύπωση της ενστάσεως στο υπόμνημα απαντήσεως δικαιολογείτο λόγω της προβολής κατά τη διάρκεια της δίκης ενός νέου νομικού στοιχείου κατά την έννοια του άρθρου 48, δεύτερο εδάφιο, του Κανονισμού Διαδικασίας του Πρωτοδικείου, και συγκεκριμένα της ερμηνείας του άρθρου 907, πρώτο εδάφιο, του κανονισμού εφαρμογής, την οποία προέβαλε η Επιτροπή με το υπόμνημα αντικρούσεως.

61. Αφετέρου, η αναιρεσείουσα προσάπτει στο Πρωτοδικείο ότι κακώς έκρινε ότι το ζήτημα της ελλείψεως νομιμότητας του άρθρου 907, πρώτο εδάφιο, του κανονισμού εφαρμογής δεν αποτελεί ζήτημα δημοσίας τάξεως και για τον λόγο αυτό δεν μπορεί να εξεταστεί αυτεπαγγέλτως. Κατά την αναιρεσείουσα, η διάκριση, όσον αφορά τη δυνατότητα αυτεπαγγέλτου εξετάσεως, μεταξύ της αναρμοδιότητας της εκδούσας την προσβαλλόμενη πράξη αρχής και της αναρμοδιότητας της αρχής που εξέδωσε την πράξη η οποία αποτελεί τη νομική βάση της προσβαλλομένης πράξεως είναι τεχνητή και εσφαλμένη, ενώ η απόφαση την οποία μνημονεύει το Πρωτοδικείο για τη θεμελίωση της εν λόγω διακρίσεως [34], εκτός του ότι έχει εκδοθεί προ πολλού χρόνου και δεν είναι λυσιτελής, εφόσον αφορά τη Συνθήκη ΕΚΑΧ και όχι τη Συνθήκη ΕΚ, οδηγεί στο αντίθετο συμπέρασμα από αυτό το οποίο εξήγαγε το Πρωτοδικείο.

62. Τρίτον, η αναιρεσείουσα προσάπτει στο Πρωτοδικείο ότι κακώς απέκλεισε, με το επιχείρημα ότι οι προσβαλλόμενες αποφάσεις της Επιτροπής είναι πράξεις ατομικής ισχύος και υπό το φως των κριτηρίων που εκτίθενται στην απόφαση περί επιτροπών όσον αφορά την επιλογή της διαδικασίας που πρέπει να ακολουθείται κατά την άσκηση των εκτελεστικών αρμοδιοτήτων της Επιτροπής, τη δυνατότητα να χρησιμοποιηθεί εν προκειμένω η διαδικασία της κανονιστικής επιτροπής.

63. Συναφώς, η αναιρεσείουσα υποστηρίζει, αφενός, ότι το Πρωτοδικείο ερμήνευσε εσφαλμένα τα εν λόγω κριτήρια, χωρίς να λάβει υπόψη το άρθρο 2 της αποφάσεως περί επιτροπών, από το οποίο προκύπτει,

34 — Προπαρατεθείσα απόφαση Société des fonderies de Pont-à-Mousson κατά Ανωτάτης Αρχής.

κατ' αυτή, ότι η προσφυγή στη διαδικασία της κανονιστικής επιτροπής δεν περιορίζεται στην έγκριση γενικών μέτρων, αλλά μπορεί να χρησιμοποιηθεί και για την έγκριση μέτρων που αποβλέπουν στην προσαρμογή ή την ενημέρωση μη ουσιωδών διατάξεων βασικής πράξεως, δηλαδή μέτρων τα οποία, κατά την αναιρεσείουσα, εξ ορισμού δεν έχουν γενική ισχύ. Η αναιρεσείουσα υπογραμμίζει, εξάλλου, ότι, σύμφωνα με τη νομολογία του Δικαστηρίου [35], τα κριτήρια επιλογής διαδικασίας τα οποία ορίζει το άρθρο 2 της αποφάσεως περί επιτροπών δεν έχουν δεσμευτικό χαρακτήρα.

64. Αφετέρου, η αναιρεσείουσα αρνείται ότι οι προσβαλλόμενες αποφάσεις αποτελούν ατομικές αποφάσεις της Επιτροπής στερούμενες γενικής ισχύος. Οι εν λόγω αποφάσεις δεν είναι κατ' αυτήν απλώς ατομικές, αλλά έχουν και γενική ισχύ, δεδομένου ότι αφορούν τελωνειακή οφειλή και επηρεάζουν ευθέως τους ιδίους πόρους της Κοινότητας.

65. Τέταρτον, η αναιρεσείουσα υποστηρίζει ότι το άρθρο 239 του τελωνειακού κώδικα, το οποίο το Πρωτοδικείο πεπλανημένως αγνόησε κατά την εξέταση της νομικής φύσεως της εν λόγω επιτροπής, αφήνει σαφώς να διαφανεί ότι πρόθεση του κοινοτικού νομοθέτη, και συγκεκριμένα του Συμβουλίου, ήταν η διαδικασία της κανονιστικής επιτροπής να ακολουθείται για την έκδοση αποφάσεων περί επιστροφής ή διαγραφής δασμών.

66. Προς την κατεύθυνση αυτή συνηγορεί η διπλή αναφορά, στην παράγραφο 1, του εν λόγω άρθρου, της «διαδικασίας της επιτροπής» και η χρησιμοποίηση, στο κείμενο της πρώτης και της δεύτερης περιπτώσεως του εν λόγω άρθρου, αντιστοίχως, των εκφράσεων «καθορίζονται» και «καθορίζονται» σε σχέση με τις περιπτώσεις στις οποίες μπορεί να επιτραπεί η επιστροφή ή η διαγραφή. Μόνον αν η πρώτη περίπτωση ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι αφορά τη λήψη της αποφάσεως καθεαυτή και ότι την υποβάλλει στη διαδικασία της επιτροπής είναι δυνατόν, κατά την αναιρεσείουσα, να αποκτήσει νόημα η διπλή αυτή αναφορά, η οποία διαφορετικά θα αποτελούσε άνευ λόγου επανάληψη εκ μέρους του νομοθέτη.

67. Πέμπτον, η αναιρεσείουσα προσάπτει στο Πρωτοδικείο ότι, με την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, δεν έκρινε το ζήτημα της λειτουργίας της εν λόγω επιτροπής εκτός του πλαισίου οποιασδήποτε γραμμής του προϋπολογισμού, και συνεπώς της αντιθέσεως των προσβαλλόμενων αποφάσεων προς τους κανόνες που διέπουν τον κοινοτικό προϋπολογισμό, ζήτημα το οποίο η αναιρεσείουσα είχε θέσει κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση. Συναφώς, η αναιρεσείουσα υπενθυμίζει ότι, σύμφωνα με τη νομολογία του Δικαστηρίου [36], στο πλαίσιο

35 — Απόφαση της 21ης Ιανουαρίου 2003, C-378/00, Επιτροπή κατά Κοινοβουλίου και Συμβουλίου, γνωστή ως απόφαση «LIFE» (Συλλογή 2003, σ. I-937, σκέψεις 43 έως 48).

36 — Απόφαση της 12ης Μαΐου 1998, C-106/96, Ηνωμένο Βασίλειο κατά Επιτροπής (Συλλογή 1998, σ. I-2729, σκέψη 22).

του συστήματος της Συνθήκης, η εκτέλεση μιας δαπάνης από την Επιτροπή προϋποθέτει, καταρχήν, εκτός από την εγγραφή στον προϋπολογισμό της σχετικής πιστώσεως, πράξη παραγώγου δικαίου (κοινώς γνωστή ως «βασική πράξη»), από την οποία απορρέει η δαπάνη αυτή.

68. Έκτον, η αναιρεσείουσα προσάπτει στο Πρωτοδικείο ότι υπέπεσε σε άλλη μία πλάνη περί το δίκαιο, μη αποφανθέν σχετικά με την ακριβή νομική φύση της εν λόγω επιτροπής, καθώς και σχετικά με την κανονιστική βάση επί της οποίας θεμελιώθηκε η σύστασή της.

— Εξέταση

69. Μετά την παρουσίαση των αιτιάσεων που διατυπώθηκαν στο πλαίσιο των δύο πρώτων σκελών του παρόντος λόγου αναιρέσεως, τις οποίες η Επιτροπή θεωρεί παντελώς αβάσιμες, θα τις εξετάσω στο σύνολό τους αφήνοντας τελευταία την αιτίαση που αφορά την παράλειψη εξετάσεως επί της ουσίας του ζητήματος της μη νομιμότητας του άρθρου 907, πρώτο εδάφιο, του κανονισμού εφαρμογής.

70. Το κεφάλαιο 3 του κανονισμού εφαρμογής φέρει τον τίτλο «[ε]ιδικές διατάξεις για την εφαρμογή του άρθρου 239 του [τελωνειακού] κώδικα». Δεν αμφισβητείται ότι η υπό κρίση περίπτωση εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του μέρους 2 του εν λόγω κεφαλαίου, το οποίο αφορά «[α]ποφάσεις που λαμβάνονται από την Επιτροπή», και όχι στο πεδίο εφαρμογής του μέρους 1, το οποίο αφορά «[α]ποφάσεις που λαμβάνονται από τις τελωνειακές αρχές των κρατών μελών».

71. Η απόφαση επί των αιτήσεων διαγραφής τις οποίες υπέβαλε η αναιρεσείουσα έπρεπε συνεπώς να εκδοθεί, δυνάμει του άρθρου 905, παράγραφος 1, του κανονισμού εφαρμογής, «σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπουν τα άρθρα 906 έως 909 [του ίδιου κανονισμού]».

72. Το άρθρο 906, δεύτερο εδάφιο, όπως τουλάχιστον ίσχυε έως τον χρόνο εκδόσεως των προσβαλλόμενων αποφάσεων, διευκρινίζει ιδίως ότι «[η] εξέταση του εν λόγω φακέλου εγγράφεται το συντομότερο δυνατόν στην ημερήσια διάταξη κάποιας συνεδρίασης της επιτροπής, που προβλέπεται στο άρθρο 247 του [τελωνειακού] κώδικα». Στη συνέχεια, το άρθρο 907 προβλέπει ότι η Επιτροπή εκδίδει απόφαση επί της αιτήσεως επιστροφής ή διαγραφής «ύστερα από διαβουλεύσεις με ομάδα εμπειρογνωμόνων που απαρτίζεται από αντιπροσώπους όλων των κρατών μελών που συνέρχονται στο πλαίσιο της επιτροπής για να εξετάσουν τη συγκεκριμένη περίπτωση».

73. Η αναιρεσείουσα υποστηρίζει ότι το όργανο με το οποίο πρέπει να διεξαγάγει διαβουλεύσεις η Επιτροπή στο πλαίσιο της διαδικασίας των άρθρων 906 έως 909 του κανονισμού εφαρμογής είναι η επιτροπή του άρθρου 247 του τελωνειακού κώδικα, η οποία αποτελεί κανονιστική επιτροπή υπό την έννοια του άρθρου 5 της αποφάσεως περί επιτροπών.

74. Συναφώς επισημαίνω, πρώτον, όπως επισήμανε και το Πρωτοδικείο, ότι η γραμματική διατύπωση του άρθρου 907, και ιδίως η έκφραση «στο πλαίσιο της επιτροπής» συνηγορούν υπέρ της ερμηνείας ότι η ομάδα εμπειρογνωμόνων που αναφέρεται στο εν λόγω άρθρο δεν είναι η επιτροπή του τελωνειακού κώδικα καθεαυτή, αλλά μια, λειτουργικώς τουλάχιστον, διακριτή οντότητα [37].

75. Η κατά την αναιρεσείουσα υποχρέωση ερμηνείας του άρθρου 907 κατά τρόπο σύμφωνο με τον βασικό κανονισμό, ο οποίος είναι ο τελωνειακός κώδικας, δεν οδηγεί, κατά τη γνώμη μου, σε διαφορετικό συμπέρασμα.

76. Πράγματι, όσον αφορά το άρθρο 239 του τελωνειακού κώδικα, κανένα στοιχείο της διατυπώσεώς του δεν επιτρέπει τη θεμελίωση του επιχειρήματος της αναιρεσείουσας ότι το εν λόγω άρθρο επιτάσσει την έκδοση των αποφάσεων επί των αιτήσεων επιστροφής ή διαγραφής σε συγκεκριμένες περιπτώσεις με τη διαδικασία της κανονιστικής επιτροπής. Μολονότι το εν λόγω άρθρο δεν είναι σαφώς διατυπωμένο, εντούτοις είναι, κατά τη γνώμη μου, πρόδηλο ότι οι αναφορές στη «διαδικασία της επιτροπής», τις οποίες περιέχει, αφορούν εν πάση περιπτώσει τον τρόπο με τον οποίο «καθορίζονται» ή «προκύπτουν» οι «περιπτώσεις» στις οποίες είναι δυνατή η επιστροφή ή η διαγραφή, δηλαδή την *αφηρημένη* πρόβλεψη των περιπτώσεων στις οποίες είναι δυνατή η επιστροφή ή η διαγραφή. Συνεπώς, η μνεία στο άρθρο 239 της «διαδικασίας της επιτροπής», σημαίνει, όπως και ο ορισμός των «λεπτομερειών της διαδικασίας που πρέπει να ακολουθείται», ότι πρόκειται για διαδικασία εκδόσεως πράξεων γενικής ισχύος και όχι ατομικών πράξεων.

77. Αλλά ούτε και από τα άρθρα 247 και 247α του τελωνειακού κώδικα, ορθώς ερμηνευόμενα, προκύπτουν στοιχεία που να επιρρωννύουν τη θέση της αναιρεσείουσας. Είναι αληθές ότι το άρθρο 247 ορίζει ότι «[τ]α απαιτούμενα μέτρα για την εφαρμογή του παρόντος κώδικα» θεσπίζονται σύμφωνα με τη διαδικασία της κανονιστικής επιτροπής που αναφέρεται στο άρθρο 247α, παράγραφος 2, δηλαδή με τη διαδικασία του άρθρου 5 της αποφάσεως περί επιτροπών. Είναι επίσης αληθές ότι η έκφραση αυτή, αν γίνει νοητή υπό ευρεία έννοια, θα μπορούσε να συμπεριλάβει, ιδίως, την έκδοση αποφάσεων επί ατομικών περιπτώσεων. Εντούτοις, καθίσταται σαφές από το ρυθμιστικό πλαίσιο ότι η εν λόγω έκφραση πρέπει να γίνει νοητή υπό στενότερη έννοια και να θεωρηθεί ότι παραπέμπει σε λεπτομερείς κανόνες συμπληρωματικούς του καθεστώτος που έχει θεσπιστεί με τον κώδικα.

78. Συναφώς, επισημαίνω ότι το γράμμα των άρθρων 247 και 247α του τελωνειακού κώδικα, ως είχε κατά τον κρίσιμο για την υπό κρίση υπόθεση χρόνο, δηλαδή κατά τον χρόνο διεξαγωγής της διοικητικής διαδικασίας, προέκυψε μετά τις τροποποιήσεις του τελωνειακού κώδικα οι οποίες επήλθαν με τον κανονισμό 2700/2000, στην αιτιολογική σκέψη 14 του οποίου τονίζεται ότι «[ε]νδεί-

37 — Αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, σκέψη 59. Η μνεία, στο άρθρο 906, της συνεδριάσεως της επιτροπής που προβλέπεται στο άρθρο 247 του τελωνειακού κώδικα δεν αποκλείει το συμπέρασμα αυτό. Πράγματι, η μνεία αυτή αφορά αποκλειστικά τον τρόπο εκπληρώσεως μιας τυπικής διατυπώσεως, και συγκεκριμένα την εγγραφή της εξετάσεως του φακέλου στην ημερήσια διάταξη, και φαίνεται να οφείλεται σε συντακτική ανακρίβεια η οποία διορθώθηκε με τον κανονισμό 1335/2003 (βλ. σημείο 12, ανωτέρω).

κνυται να θεσπιστούν τα απαραίτητα μέτρα για την εφαρμογή του [τελωνειακού κώδικα] σύμφωνα με την απόφαση [περί επιτροπών]».

79. Συνεπώς, το πεδίο εφαρμογής των άρθρων 247 και 247α πρέπει να προσδιοριστεί υπό το πρίσμα της αποφάσεως περί επιτροπών.

80. Θα ήθελα επίσης να επισημάνω ότι η απόφαση περί επιτροπών εκδόθηκε βάσει του άρθρου 202, τρίτη περίπτωση, ΕΚ, από το οποίο προκύπτει, ιδίως, ότι το Συμβούλιο έχει τη δυνατότητα να θέτει συγκεκριμένες προϋποθέσεις ασκήσεως των αρμοδιοτήτων εκτελέσεως των κανόνων που εκδίδει, καθώς και ότι οι εν λόγω προϋποθέσεις πρέπει να ανταποκρίνονται στις αρχές και κανόνες τους οποίους έχει θεσπίσει προηγουμένως (όπως έκανε με την απόφαση περί επιτροπών). Όπως έχει επισημάνει το Δικαστήριο, οι εν λόγω αρχές και κανόνες μπορούν επίσης να αφορούν τον τρόπο επιλογής μεταξύ των διαφόρων διαδικασιών στις οποίες μπορεί να υπαχθεί η εκ μέρους της Επιτροπής άσκηση των εκτελεστικών αρμοδιοτήτων που της ανατίθενται [38].

81. Εξάλλου, είναι αληθές ότι, κατά το Δικαστήριο, η έννοια της εκτελέσεως του άρθρου 202, τρίτη περίπτωση, ΕΚ εμπεριέχει τόσο την κατάρτιση εκτελεστικών κανόνων όσο και την εφαρμογή των κανόνων στις κατ' ιδίαν περιπτώσεις μέσω πράξεων ατομικού περιεχομένου. Συναφώς, το Δικαστήριο έχει κρίνει ότι, δεδομένου ότι η Συνθήκη χρησιμοποιεί τον όρο «εκτέλεση» χωρίς να τον περιορίζει με κάποιον πρόσθετο προσδιορισμό, ο όρος αυτός δεν μπορεί να ερμηνευθεί έτσι ώστε να μην περιλαμβάνει τις ατομικές πράξεις [39].

82. Είναι επίσης ορθό ότι, όπως υπογραμμίζει η αναιρεσείουσα, το Δικαστήριο έχει διευκρινίσει ότι τα κριτήρια επιλογής διαδικασίας τα οποία ορίζει το άρθρο 2 της αποφάσεως περί επιτροπών δεν είναι δεσμευτικά, μολονότι ο κοινοτικός νομοθέτης οφείλει να αιτιολογήσει την επιλογή του, όταν αποκλίνει από αυτά κατά την επιλογή διαδικασίας επιτροπής [40].

83. Εντούτοις, το Δικαστήριο έχει διευκρινίσει επίσης ότι τα μέτρα ατομικής ισχύος μπορούν να υπάγονται μόνο στο άρθρο 2, στοιχείο α΄, της αποφάσεως περί επιτροπών, το οποίο προβλέπει τη διαδικασία της διαχειριστικής επιτροπής, ενώ τα μέτρα γενικής ισχύος μπορούν να εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής οποιουδήποτε από τα δύο στοιχεία [α΄ και β΄] του εν λόγω άρθρου και συνεπώς μπορούν να εγκρίνονται, ανάλογα με την περίπτωση, είτε με τη διαδικασία της διαχειριστικής είτε με τη διαδικασία της κανονιστικής επιτροπής [41].

38 — Προπαρατεθείσα απόφαση LIFE, σκέψη 41.

39 — Αποφάσεις της 24ης Οκτωβρίου 1989, 16/88, Επιτροπή κατά Συμβουλίου (Συλλογή 1989, σ. 3457, σκέψη 11), και της 23ης Φεβρουαρίου 2006, C-122/04, Επιτροπή κατά Κοινοβουλίου και Συμβουλίου (Συλλογή 2006, σ. I-2001, σκέψη 37).

40 — Προπαρατεθείσες αποφάσεις LIFE, σκέψεις 43 έως 48 και 50 έως 55, και Επιτροπή κατά Κοινοβουλίου και Συμβουλίου, σκέψη 32.

41 — Προπαρατεθείσα απόφαση Επιτροπή κατά Κοινοβουλίου και Συμβουλίου, σκέψη 38.

84. Αποδεικνύεται συνεπώς ότι η θέση της αναιρεσείουσας ότι το άρθρο 2 της αποφάσεως περί επιτροπών δεν περιορίζει την προσφυγή στη διαδικασία της κανονιστικής επιτροπής αποκλειστικά στην έγκριση μέτρων γενικής ισχύος είναι αβάσιμη.

85. Προκειμένου να είναι η ερμηνεία του άρθρου 247 του τελωνειακού κώδικα σύμφωνη με την απόφαση περί επιτροπών, πρέπει να θεωρηθεί ότι η έκφραση «απαιτούμενα μέτρα για την εφαρμογή του [τελωνειακού] κώδικα»» στο εν λόγω άρθρο αναφέρεται αποκλειστικά σε μέτρα γενικής ισχύος.

86. Προδήλως αβάσιμο πρέπει να θεωρηθεί και το επόμενο επιχείρημα της αναιρεσείουσας ότι οι προσβαλλόμενες αποφάσεις δεν αποτελούν μέτρα ατομικής ισχύος. Είναι απολύτως προφανές, όπως επισήμανε η Επιτροπή, ότι με τις εν λόγω αποφάσεις κρίθηκε το κατά πόσον συντρέχουν, *σε μια συγκεκριμένη περίπτωση που αφορούσε την αναιρεσείουσα,* οι προϋποθέσεις για τη διαγραφή δασμών τις οποίες προβλέπει το άρθρο 239 του τελωνειακού κώδικα. Συνεπώς δεν αποτελούν πράξεις εφαρμοστέες σε αντικειμενικώς προσδιοριζόμενες περιπτώσεις έναντι κατηγοριών προσώπων οι οποίες καθορίζονται γενικά και αφηρημένα [42]. Το γεγονός ότι οι προσβαλλόμενες αποφάσεις επηρεάζουν τους ιδίους πόρους της Κοινότητας, το οποίο επισημαίνει η αναιρεσείουσα, είναι προδήλως αλυσιτελές και δεν προσδίδει γενική ισχύ στις αποφάσεις.

87. Συνεπώς, το Πρωτοδικείο δεν υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο κρίνοντας ότι οι προσβαλλόμενες αποφάσεις συνιστούν «ατομικές αποφάσεις και ότι, κατά συνέπεια, δεν έχουν γενική ισχύ» και ότι, σύμφωνα με την απόφαση περί επιτροπών, δεν μπορούσαν να εκδοθούν με τη διαδικασία της κανονιστικής επιτροπής η οποία προβλέπεται με το άρθρο 5 της εν λόγω αποφάσεως.

88. Από τα προεκτεθέντα προκύπτει ότι τα άρθρα 247 και 247α του τελωνειακού κώδικα, ερμηνευόμενα υπό το πρίσμα και σύμφωνα με την απόφαση περί επιτροπών, δεν προσφέρουν κανένα έρεισμα στη θέση της αναιρεσείουσας ότι η σύμφωνη με τους εν λόγω, υπέρτερης ισχύος , κανόνες του τελωνειακού κώδικα, ερμηνεία του άρθρου 907, πρώτο εδάφιο, του κανονισμού εφαρμογής οδηγεί στο συμπέρασμα ότι η ομάδα εμπειρογνωμόνων που αναφέρεται στην τελευταία αυτή διάταξη αποτελεί κανονιστική επιτροπή κατά την έννοια του άρθρου 5 της αποφάσεως περί επιτροπών.

89. Απορριπτέες θεωρώ επίσης τις αιτιάσεις ότι το Πρωτοδικείο παρέλειψε να αποφανθεί, αφενός, επί της ακριβούς νομικής

42 — Σχετικά με την έννοια της πράξεως γενικής ισχύος, βλ., ex multis, απόφαση της 14ης Δεκεμβρίου 1962, 16/62 και 17/62, Confédération nationale des producteurs de fruits et légumes κ.λπ. κατά Συμβουλίου (Συλλογή 1962, σ. 879, και ιδίως σ. 894), στην οποία παραπέμπει το Πρωτοδικείο με τη σκέψη 57 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως.

φύσεως της ομάδας εμπειρογνωμόνων του άρθρου 907, πρώτο εδάφιο, του κανονισμού εφαρμογής, και συνεπώς επί της νομικής βάσεως του εν λόγω οργάνου, και αφετέρου, επί της υποτιθέμενης λειτουργίας της ομάδας εμπειρογνωμόνων εκτός των πλαισίων οποιασδήποτε γραμμής του προϋπολογισμού.

90. Επί της πρώτης αιτιάσεως επισημαίνω, όπως και η Επιτροπή, ότι το Πρωτοδικείο, εφόσον ορθώς απέκλεισε ότι η εν λόγω ομάδα εμπειρογνωμόνων συνιστά κανονιστική επιτροπή κατά την έννοια του άρθρου 5 της αποφάσεως περί επιτροπών [43] και διαπίστωσε ότι συνιστά «μια λειτουργικώς διακριτή οντότητα σε σχέση με την επιτροπή του τελωνειακού κώδικα» [44], δεν υπεχρεούτο να διευκρινίσει περαιτέρω τη νομική φύση της εν λόγω ομάδας, δεδομένου ότι η επιχειρηματολογία της αναιρεσείουσας βασιζόταν στον χαρακτηρισμό της ομάδας ως κανονιστικής επιτροπής. Εξάλλου, από την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση προκύπτει με επαρκή σαφήνεια [45] ότι η κανονιστική θεμελίωση της συστάσεως της ομάδας εμπειρογνωμόνων στο άρθρο 907, πρώτο εδάφιο, του κανονισμού εφαρμογής βασίζεται στις συνδυασμένες διατάξεις των άρθρων 239, 247 και 247α του τελωνειακού κώδικα, από τις οποίες προκύπτει κατ' ουσίαν ότι οι «λεπτομέρειες της διαδικασίας που πρέπει να ακολουθείται» για την επιστροφή ή τη διαγραφή η οποία προβλέπεται με το άρθρο 239 καθορίζονται σύμφωνα με τη διαδικασία της κανονιστικής επιτροπής του άρθρου 5 της αποφάσεως περί επιτροπών. Το Πρωτοδικείο δεν παρέλειψε επίσης να επισημάνει ότι το άρθρο 907 του κανονισμού εφαρμογής θεσπίστηκε σύμφωνα με την ίδια διαδικασία [46], γεγονός το οποίο δεν αμφισβητεί η αναιρεσείουσα.

91. Σχετικά με τη δεύτερη αιτίαση αρκεί να επισημανθεί, όπως επισημαίνει και η Επιτροπή, ότι το ζήτημα του νομοτύπου της λειτουργίας της ομάδας εμπειρογνωμόνων ουδεμία επιρροή ασκεί επί του κύρους των προσβαλλόμενων αποφάσεων, αλλά μπορεί να αφορά απλώς το κύρος αποφάσεων περί αναλήψεως δαπανών, που δεν αποτελούν αντικείμενο της προσφυγής ακυρώσεως την οποία άσκησε η αναιρεσείουσα.

92. Τέλος, επιθυμώ να αναλύσω την αιτίαση που αφορά τη μη εξέταση επί της ουσίας της ενστάσεως ελλείψεως νομιμότητας του άρθρου 907, πρώτο εδάφιο, του κανονισμού εφαρμογής.

93. Προκαταρκτικώς επιθυμώ να παρατηρήσω ότι το αβάσιμο επί της ουσίας της εν λόγω ενστάσεως προκύπτει σαφώς από τις προεκτεθείσες σκέψεις με τις οποίες απέδειξα ότι η σύσταση της ομάδας εμπειρογνωμόνων δεν στερείται νομικής βάσεως και δεν είναι αντίθετη προς τις διατάξεις του τελωνειακού κώδικα τις οποίες επικαλείται η αναιρεσείουσα.

43 — Αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, σκέψη 58.

44 — Όπ.π., σκέψη 59.

45 — Όπ.π., σκέψη 52.

46 — Όπ.π.

94. Έχω, εντούτοις, ορισμένες αμφιβολίες όσον αφορά το κατά πόσον το Δικαστήριο μπορεί για το λόγο αυτό, προβαίνοντας σε αντικατάσταση αιτιολογίας [47], να αποφύγει να αποφανθεί επί της αιτιάσεως ότι δεν εξετάστηκε η ένσταση ελλείψεως νομιμότητας. Η υποκατάσταση αιτιολογίας με την απόφαση επί της αναιρετικής κρίσεως θα μπορούσε να θεωρηθεί ότι προϋποθέτει τη διαπίστωση ότι το Πρωτοδικείο υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο.

95. Συνεπώς, θα εξετάσω την εν λόγω αιτίαση από την προοπτική αυτή και μόνο, εκθέτοντας τα ακόλουθα.

96. Πρώτον, η αναιρεσείουσα, μολονότι αμφισβητεί την κρίση του Πρωτοδικείου ότι η ένσταση ελλείψεως νομιμότητας προβλήθηκε για πρώτη φορά με το υπόμνημα απαντήσεως, δεν επικαλείται κάποιο επιχείρημα ικανό να αποδείξει το αντίθετο. Πράγματι, κατ' ουσίαν απλώς υπογραμμίζει ότι το ζήτημα της νομιμότητας του άρθρου 907, πρώτο εδάφιο, του κανονισμού εφαρμογής ανέκυψε λόγω της, μη ορθής κατά την εναγομένη, ερμηνείας της διατάξεως αυτής από την Επιτροπή με το υπόμνημα αντικρούσεώς της και ότι δεν θα είχε ανακύψει αν είχε ακολουθηθεί η ερμηνεία της διατάξεως την οποία είχε εκθέσει η αναιρεσείουσα με το εισαγωγικό δικόγραφο. Με τις επισημάνσεις αυτές επιβεβαιώνεται, στο πραγματικό επίπεδο, ότι η ένσταση ελλείψεως νομιμότητας πράγματι προβλήθηκε για πρώτη φορά με το υπόμνημα απαντήσεως. Επισημαίνω, εξάλλου, ότι είναι ανακριβής ο ισχυρισμός της αναιρεσείουσας ότι είχε προτείνει διαφορετική ερμηνεία του άρθρου 907, πρώτο εδάφιο, του κανονισμού εφαρμογής με το εισαγωγικό δικόγραφο, από την απλή ανάγνωση του οποίου προκύπτει ότι η εν λόγω διάταξη δεν αναφέρεται καν [48].

97. Εξίσου αβάσιμη θεωρώ, δεύτερον, την επισήμανση της αναιρεσείουσας ότι η ένσταση ελλείψεως νομιμότητας του άρθρου 907, πρώτο εδάφιο, του κανονισμού εφαρμογής θα έπρεπε να θεωρηθεί λόγος βασιζόμενος σε νομικό στοιχείο που ανέκυψε κατά τη διάρκεια της διαδικασίας, κατά την έννοια του άρθρου 48, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας του Πρωτοδικείου. Συναφώς, επιθυμώ να επισημάνω ότι η ερμηνεία του άρθρου 907, πρώτο εδάφιο, του κανονισμού εφαρμογής την οποία εξέθεσε η Επιτροπή με το υπόμνημα αντικρούσεως που κατέθεσε ενώπιον του Πρω-

47 — Σύμφωνα με τη νομολογία του Δικαστηρίου, αν το σκεπτικό μιας αποφάσεως του Πρωτοδικείου ενέχει παράβαση του κοινοτικού δικαίου, αλλά το διατακτικό της αποφάσεως είναι βάσιμο για άλλους νομικούς λόγους, η αναίρεση πρέπει να απορριφθεί (μεταξύ άλλων αποφάσεις της 9ης Ιουνίου 1992, C-30/91 P, Lestelle κατά Επιτροπής (Συλλογή 1992, σ. I-3755, σκέψη 28), της 15ης Δεκεμβρίου 1994, C-320/92 P, Finsider κατά Επιτροπής (Συλλογή 1994, σ. I-5697, σκέψη 37), και της 13ης Ιουλίου 2000, C-210/98 P, Salzgitter κατά Επιτροπής (Συλλογή 2000, σ. I-5843, σκέψη 58).

48 — Η αναιρεσείουσα δεν εγείρει με την αίτηση αναιρέσεως το ζήτημα αν η ένσταση ελλείψεως νομιμότητας του άρθρου 907, πρώτο εδάφιο, του κανονισμού εφαρμογής μπορεί να θεωρηθεί εναλλακτικά παραδεκτή, ως απλή «ανάπτυξη λόγου που προεβλήθη προηγουμένως [...] στο εισαγωγικό της δίκης δικόγραφο», κατά την έννοια των αποφάσεων της 30ής Σεπτεμβρίου 1982, 108/81, Amylum κατά Συμβουλίου (Συλλογή 1982, σ. 3107, σκέψη 25), και της 19ης Μαΐου 1983, 306/81, Βέρρος κατά Κοινοβουλίου (Συλλογή 1983, σ. 1755, σκέψη 9). Συνεπώς, το Δικαστήριο δεν καλείται να αποφανθεί επ' αυτού.

τοδικείου δεν μπορεί να αποτελέσει νομικό στοιχείο που ανέκυψε κατά τη διάρκεια της διαδικασίας υπό την έννοια του προπαρατεθέντος άρθρου 48, παράγραφος 2, εφόσον δεν μετέβαλε τη νομική κατάσταση η οποία υφίστατο κατά τον χρόνο ασκήσεως της προσφυγής ακυρώσεως [49], αντιθέτως προς ό,τι θα μπορούσε να ισχύει, για παράδειγμα, κατόπιν της τροποποιήσεως, της καταργήσεως, της ακυρώσεως ή της διαπιστώσεως της ακυρότητας πράξεως η οποία είναι κρίσιμη για την εκδίκαση της υποθέσεως.

98. Τρίτον, είμαι της γνώμης ότι το Πρωτοδικείο υπέπεσε όντως σε πλάνη περί το δίκαιο κρίνοντας ότι η έλλειψη νομιμότητας του άρθρου 907, πρώτο εδάφιο, του κανονισμού εφαρμογής την οποία επικαλέστηκε η αναιρεσείουσα δεν είναι ζήτημα δημοσίας τάξεως.

99. Στο σημείο αυτό συμφωνώ με την αναιρεσείουσα ότι η απόφαση Société des fonderies de Pont-à-Mousson κατά Ανωτάτης Αρχής [50], την οποία επικαλέστηκε το Πρωτοδικείο, δεν προσφέρει κανένα έρεισμα στο συμπέρασμα στο οποίο κατέληξε σχετικώς το Πρωτοδικείο.

100. Στο απόσπασμα της εν λόγω αποφάσεως το οποίο μνημονεύει το Πρωτοδικείο, το Δικαστήριο παρατηρεί ότι η προσφεύγουσα εταιρία θα μπορούσε να στραφεί, με τη δεύτερη από τις αιτιάσεις τις οποίες προέβαλε, κατά της ατομικής αποφάσεως την οποία εξέδωσε η Ανωτάτη Αρχή εναντίον της, μόνον αν είχε προβάλει ένσταση ελλείψεως νομιμότητας συγκεκριμένης πράξεως γενικής ισχύος, κατ' εφαρμογή της οποίας είχε εκδοθεί η ατομική απόφαση. Πράγματι, η προσαπτόμενη πλημμέλεια αφορούσε την εν λόγω πράξη, και όχι την προσβληθείσα ατομική απόφαση. Το Δικαστήριο έκρινε ότι, μολονότι «η εν λόγω ένσταση δεν προβλήθηκε ρητώς από την προσφεύγουσα, ούτε μπορούσε να θεωρηθεί ότι διατυπώθηκε σιωπηρώς», εντούτοις δεν ήταν «σκόπιμο να συνεχίσουν να υπάρχουν αμφιβολίες σχετικά με τη νομιμότητα [της πράξεως γενικής ισχύος] όσον αφορά [εκείνη] τη διαφορά» και αποφάνθηκε ότι «συνεπώς, είναι αναγκαίο να κριθεί το βάσιμο της δεύτερης αιτιάσεως». Δεν αντιλαμβάνομαι πώς μπόρεσε το Πρωτοδικείο να εξαγάγει από αυτή την απόφαση στοιχεία βάσει των οποίων αποφάνθηκε ότι η μη νομιμότητα του άρθρου 907, πρώτο εδάφιο, του κανονισμού εφαρμογής δεν είναι ζήτημα δημοσίας τάξεως. Το αλυσιτελές της νομολογίας την οποία επικαλείται το Πρωτοδικείο αποδεικνύεται περαιτέρω και από το ότι στην υπόθεση επί της οποίας εκδόθηκε η προπαρατεθείσα απόφαση, οι αμφιβολίες όσον αφορά τη νομιμότητα της πράξεως γενικής ισχύος δεν αφορούσαν την αρμοδιότητα της εκδούσας αρχής, αλλά άλλα ζητήματα σχετικά με την εσωτερική νομιμότητά της.

101. Αλλά ούτε και η επισήμανση ότι η απόφαση Laboratoires Servier κατά Επιτροπής [51], την οποία επικαλέστηκε πρωτοδίκως η αναιρεσείουσα, αφορά αναρμοδιότητα του οργάνου το οποίο εξέδωσε την προσβαλλό-

49 — Βλ. απόφαση της 1ης Απριλίου 1982, 11/81, Dürbeck κατά Επιτροπής (Συλλογή 1982, σ. 1251, σκέψη 17).

50 — Προπαρατεθείσα.

51 — Απόφαση του Πρωτοδικείου της 28ης Ιανουαρίου 2003, Τ-147/00 (Συλλογή 2003, σ. II-85, σκέψη 45).

μενη πράξη και όχι αναρμοδιότητα του οργάνου το οποίο εξέδωσε την πράξη βάσει της οποίας εκδόθηκε η προσβαλλόμενη πράξη [52] μπορεί να αποτελέσει νόμιμη αιτιολογία της κρίσεως ότι η ενδεχόμενη έλλειψη νομιμότητας του άρθρου 907, πρώτο εδάφιο, του κανονισμού εφαρμογής λόγω αναρμοδιότητας της Επιτροπής δεν αποτελεί ζήτημα δημοσίας τάξεως. Το Πρωτοδικείο ήταν υποχρεωμένο να αναφέρει τους λόγους για τους οποίους, πέραν της ανυπαρξίας ειδικού νομολογιακού προηγουμένου, η αναρμοδιότητα του οργάνου το οποίο εξέδωσε την πράξη βάσει της οποίας εκδόθηκε η προσβαλλόμενη πράξη δεν μπορεί να θεωρηθεί ζήτημα δημοσίας τάξεως.

102. Όσον αφορά τα κριτήρια βάσει των οποίων κρίνεται αν ένας προβαλλόμενος λόγος αποτελεί ζήτημα δημοσίας τάξεως, παραπέμπω στα κριτήρια τα οποία επισήμανε ο γενικός εισαγγελέας Jacobs με τα σημεία 141 και 142 των προτάσεών του στην υπόθεση Salzgitter κατά Επιτροπής [53]. Σύμφωνα με τον γενικό εισαγγελέα, θα πρέπει να αξιολογηθεί:

— «αν ο παραβιαζόμενος κανόνας έχει θεσπιστεί για να εξυπηρετεί θεμελιώδη σκοπό της κοινοτικής έννομης τάξεως και αν διαδραματίζει σημαντικό ρόλο για την επίτευξη του σκοπού αυτού»

— και «αν ο παραβιαζόμενος κανόνας θεσπίστηκε προς το συμφέρον τρίτων ή προς το γενικό συμφέρον και όχι απλώς προς το συμφέρον των ατόμων που αφορούσε άμεσα» [54].

103. Όπως ορθώς επισήμανε το Πρωτοδικείο με την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση [55], σύμφωνα με τη νομολογία, ο κοινοτικός δικαστής οφείλει να εξετάζει αυτεπαγγέλτως την αναρμοδιότητα της εκδούσας την προσβαλλόμενη πράξη αρχής [56], η οποία αποτελεί ζήτημα δημοσίας τάξεως [57]. Πράγματι, η εν λόγω πλημμέλεια κατά τη γνώμη μου πληροί, *κατ' αρχήν*, τα δύο προεκτεθέντα κριτήρια: οι κανόνες που διέπουν την αρμοδιότητα εξυπηρετούν ένα θεμελιώδη σκοπό, ή μάλλον αξία, της κοινοτικής έννομης τάξεως, με άλλα λόγια τη θεσμική ισορροπία, και γενικά θεσπίζονται προς το γενικό συμφέρον. Χρησιμοποιώ την έκφραση *κατ' αρχήν*, δεδομένου ότι η ορθότερη προσέγγιση φαίνεται να είναι το να αξιολογείται κατά περίπτωση, δηλαδή με αναφορά

52 — Αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, σκέψη 52.

53 — Προπαρατεθείσα.

54 — Αντιθέτως, δεν φρονώ ότι ο πρόδηλος χαρακτήρας της παραβάσεως του κοινοτικού δικαίου, ο οποίος αναφέρεται στο σημείο 143 των προπαρατεθεισών προτάσεων του γενικού εισαγγελέα Jacobs, σχετίζεται όντως με τον χαρακτηρισμό του λόγου ως δημοσίας τάξεως. Κατά τη γνώμη μου, πρόκειται μάλλον για προϋπόθεση που πρέπει να πληρούται προκειμένου να γεννηθεί υποχρέωση του δικαστηρίου να εγείρει αυτεπαγγέλτως λόγο δημοσίας τάξεως. Με αυτό το πνεύμα, βλ. B. Vesterdorf, «Le relevé d'office par le juge communautaire», στο *Une Communauté de droit: Festschrift für G. C. Rodriguez Iglesias*, Nomos, 2003, σ. 551, και ιδίως σ. 560 και 561.

55 — Αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, σκέψη 52.

56 — Με αυτό το πνεύμα, βλ. απόφαση της 10ης Μαΐου 1960, 19/58, Γερμανία κατά Ανωτάτης Αρχής (Συλλογή 1960, σ. 457, και ιδίως σ. 473 και 474), και προπαρατεθείσες αποφάσεις Amylum κατά Συμβουλίου, σκέψη 28, και Salzgitter κατά Επιτροπής, σκέψεις 56 και 57· αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 27ης Φεβρουαρίου 1992, T-79/89, T-84/89 έως T-86/89, T-89/89, T-91/89, T-92/89, T-94/89, T-96/89, T-98/89, T-102/89 και T-104/89, BASF κ.λπ. κατά Επιτροπής (Συλλογή 1992, σ. II-315, σκέψη 31), της 24ης Σεπτεμβρίου 1996, T-182/94, Marx Esser και Del Amo Martinez κατά Κοινοβουλίου (Συλλογή Υπ.Υπ. 1996, σ. II-1197, σκέψη 44), Laboratoires Servier κατά Επιτροπής, προπαρατεθείσα, σκέψη 45, και της 21ης Σεπτεμβρίου 2005, T-315/01, Kadi κατά Συμβουλίου και Επιτροπής (Συλλογή 2005, σ. II-3649, σκέψη 61).

57 — Έτσι, ρητώς, προτάσεις του γενικού εισαγγελέα Lagrange στην υπόθεση 66/63 επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση της 15ης Ιουλίου 1964, Κάτω Χώρες κατά Ανωτάτης Αρχής (Συλλογή 1964, σ. 1037, και ιδίως σ. 1072), και αποφάσεις του Πρωτοδικείου που παρατίθενται στην προηγούμενη υποσημείωση.

στον συγκεκριμένο κανόνα περί αρμοδιότητας που υποτίθεται ότι έχει παραβιαστεί, αν πληρούνται τα προαναφερθέντα κριτήρια, δηλαδή και το κριτήριο σύμφωνα με το οποίο ο κανόνας πρέπει να διαδραματίζει σημαντικό ρόλο για την επίτευξη του επιδιωκόμενου θεμελιώδους σκοπού ή αξίας[58].

104. Δεν θεωρώ λυσιτελή για τον χαρακτηρισμό λόγου που στηρίζεται σε παράβαση κανόνα περί αρμοδιότητας ως ζητήματος δημοσίας τάξεως τη διάκριση, στην οποία προέβη το Πρωτοδικείο με την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, μεταξύ αρμοδιότητας του οργάνου το οποίο εξέδωσε την προσβαλλόμενη πράξη και αρμοδιότητας του οργάνου το οποίο εξέδωσε την πράξη σε εφαρμογή της οποίας εκδόθηκε η προσβαλλόμενη πράξη.

105. Το ερώτημα το οποίο δέον να τεθεί εν προκειμένω είναι κατά πόσον οι διατάξεις του τελωνειακού κώδικα τις οποίες, κατά την αναιρεσείουσα παραβίασε η Επιτροπή θεσπίζοντας, με το άρθρο 907, πρώτο εδάφιο, του κανονισμού εφαρμογής, μια διαδικασία διαφορετική από εκείνη που προέβλεπαν οι εν λόγω διατάξεις —και η οποία της επιτρέπει να αποφασίζει μόνη, σε μια περίπτωση όπως η υπό κρίση, επί αιτήσεως διαγραφής δασμών δυνάμει του άρθρου 239 του τελωνειακού κώδικα και του άρθρου 905 του κανονισμού εφαρμογής—, πληρούν τα κριτήρια που προανέφερα στην παράγραφο 102.

106. Συναφώς επισημαίνω ότι τα άρθρα 239, 247 και 247α του τελωνειακού κώδικα θεωρούνται κανόνες οι οποίοι καθορίζουν τους τρόπους ασκήσεως των αρμοδιοτήτων εκτελέσεως των ουσιαστικού δικαίου διατάξεων που διέπουν την επιστροφή και τη διαγραφή των δασμών και έχουν θεσπιστεί από το Συμβούλιο με το άρθρο 239 του τελωνειακού κώδικα. Λόγω της ιδιότητάς τους αυτής, διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο για την εξασφάλιση της θεσμικής ισορροπίας (στις σχέσεις μεταξύ κοινοτικών θεσμικών οργάνων, καθώς και μεταξύ θεσμικών οργάνων και κρατών μελών), με άλλα λόγια έχουν θεμελιώδη αξία για την κοινοτική έννομη τάξη και ασφαλώς έχουν θεσπιστεί προς το γενικό συμφέρον και όχι απλώς προς το συμφέρον των άμεσα ενδιαφερομένων.

107. Το ζήτημα της ελλείψεως νομιμότητας του άρθρου 907, πρώτο εδάφιο, του κανονισμού εφαρμογής, το οποίο έθεσε εκπροθέσμως η αναιρεσείουσα ενώπιον του Πρωτοδικείου αποτελεί συνεπώς, κατά τη γνώμη μου και αντιθέτως προς όσα υποστηρίζει το Πρωτοδικείο με την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, ζήτημα δημοσίας τάξεως.

108. Το συμπέρασμα αυτό ασφαλώς δεν σημαίνει από μόνο του ότι το Πρωτοδικείο ήταν υποχρεωμένο να εξετάσει αυτεπαγγέλτως τον σχετικό λόγο ακυρώσεως. Πράγματι, φρονώ ότι τέτοια υποχρέωση γεννάται μόνο σε συγκεκριμένες περιπτώσεις. Πιο συγκεκριμένα, υποχρέωση αυτεπαγγέλτου εγέρ-

58 — Το Δικαστήριο έχει κρίνει, για παράδειγμα, σε δίκη μεταξύ υπαλλήλου της Επιτροπής και του εν λόγω οργάνου, ότι η αρμοδιότητα του προϊσταμένου μιας υπηρεσίας να λαμβάνει αποφάσεις σχετικά με τη διαχείριση δεν εμπίπτει στα ζητήματα που το Δικαστήριο μπορεί να εξετάζει αυτεπαγγέλτως (απόφαση της 14ης Δεκεμβρίου 1988, 280/87, Hecq κατά Επιτροπής (Συλλογή 1988, σ. 6433, σκέψη 12).

σεως λόγων δημοσίας τάξεως μπορεί ενδεχομένως να υπάρξει μόνον σε συνάρτηση προς τα πραγματικά στοιχεία που έχουν κατατεθεί στη δικογραφία [59]. Μια περαιτέρω προϋπόθεση που γεννά υποχρέωση του κοινοτικού δικαστή να εγείρει αυτεπαγγέλτως λόγο δημοσίας τάξεως θα μπορούσε να αποτελεί ο πρόδηλος χαρακτήρας της υποτιθέμενης παραβάσεως, ή η δυνατότητα των κοινοτικών δικαστηρίων να εντοπίσουν και να επισημάνουν εύκολα τον πρόδηλο χαρακτήρα της [60]. Τέλος, ως προς τον καθορισμό των περιπτώσεων στις οποίες γεννάται υποχρέωση αυτεπαγγέλτου εξετάσεως λόγου δημοσίας τάξεως ο οποίος δεν αφορά την προσβαλλόμενη πράξη, αλλά την πράξη σε εκτέλεση της οποίας έχει εκδοθεί, θα μπορούσε να εξεταστεί αν πρέπει οι δύο πράξεις να έχουν εκδοθεί από την ίδια αρχή, ή το όργανο που έχει εκδώσει την «προηγηθείσα» πράξη να συμμετέχει στη δίκη ως καθού.

109. Εντούτοις, δεν χρειάζεται να εξεταστεί το κατά πόσον το Πρωτοδικείο υποχρεούται, σε μια περίπτωση όπως η υπό κρίση, να εξετάσει αυτεπαγγέλτως το δημοσίας τάξεως ζήτημα της ενδεχόμενης ελλείψεως νομιμότητας του άρθρου 907, πρώτο εδάφιο, του κανονισμού εφαρμογής λόγω αναρμοδιότητας. Πράγματι, αν το Δικαστήριο κρίνει, όπως προτείνω, ότι το Πρωτοδικείο υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο κρίνοντας ότι το προκείμενο ζήτημα δεν είναι δημοσίας τάξεως, μπορεί απλώς να περιοριστεί, με αντικατάσταση αιτιολογίας, στη διαπίστωση του ουσία αβάσιμου του ζητήματος αυτού.

59 — Βλ. αποφάσεις της 8ης Ιουλίου 1999, C-49/92 P, Επιτροπή κατά Anic Partecipazioni (Συλλογή 1999, σ. I-4125, σκέψη 212), και C-199/92 P, Hüls κατά Επιτροπής (Συλλογή 1999, σ. I-4287, σκέψη 134).

60 — Προτάσεις του γενικού εισαγγελέα Jacobs στην προπαρατεθείσα υπόθεση Salzgitter κατά Επιτροπής, σημείο 143.

Όπως έχω επισημάνει, το ουσία αβάσιμο απορρέει από την ορθή ερμηνεία των συναφών κανόνων του τελωνειακού κώδικα, την οποία θα εκθέσω στο πλαίσιο της εξετάσεως των υπολοίπων αιτιάσεων που εγείρει η αναιρεσείουσα, εκτός της ήδη εξετασθείσας, με τα δύο πρώτα σκέλη του παρόντος λόγου αναιρέσεως.

110. Φρονώ συνεπώς ότι, επιφυλασσομένης της αντικατάστασης αιτιολογίας όσον αφορά το προεκτεθέν σημείο, δεν είναι σκόπιμο να ακυρωθεί η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση για τα δύο πρώτα σκέλη του παρόντος λόγου αναιρέσεως.

Επί της πλάνης περί το δίκαιο στην οποία υποτίθεται ότι υπέπεσε το Πρωτοδικείο απορρίπτοντας την αιτίαση σχετικά με την παράβαση του άρθρου 4, παράγραφος 1, του εσωτερικού κανονισμού της επιτροπής του τελωνειακού κώδικα

111. Με το τρίτο σκέλος του παρόντος λόγου αναιρέσεως η αναιρεσείουσα υποστηρίζει ότι το Πρωτοδικείο υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο κρίνοντας, αφού διαπίστωσε ότι τα μέλη της ομάδας εμπειρογνωμόνων διέθεταν μόνο δεκατρείς ημερολογιακές ημέρες για να λάβουν γνώση της απαντήσεως της αναιρεσείουσας στις επιστολές της Επιτροπής, ότι η αναιρεσείουσα δεν μπορούσε να επικαλεστεί λυσιτελώς παράβαση του άρθρου 4, παράγραφος 1, του

εσωτερικού κανονισμού της επιτροπής του τελωνειακού κώδικα. Η αναιρεσείουσα προσάπτει στο Πρωτοδικείο ότι, υπογραμμίζοντας ότι ο εν λόγω κανόνας δεν αποβλέπει στην προστασία ιδιωτών, αγνόησε την απόφαση του Δικαστηρίου Επιτροπή κατά BASF κ.λπ. [61], από την οποία προκύπτει, κατά την αναιρεσείουσα, ότι οι διαδικαστικοί κανόνες που περιλαμβάνονται σε εσωτερικό κανονισμό αποτελούν ουσιώδη τύπο τη μη τήρηση του οποίου μπορούν να επικαλεστούν οι ιδιώτες τους οποίους αφορά άμεσα η απόφαση.

112. Από πλευράς μου, επισημαίνω ιδίως ότι το Πρωτοδικείο, τονίζοντας στη σκέψη 77 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως ότι «τα μέλη της ομάδας εμπειρογνωμόνων είχαν προθεσμία δεκατριών ημερολογιακών ημερών (από τις 6 έως τις 18 Νοεμβρίου 2002) προκειμένου να μελετήσουν την απάντηση της προσφεύγουσας», δεν διευκρινίζει αν αυτό σημαίνει ότι τηρήθηκαν οι προθεσμίες τις οποίες τάσσει το άρθρο 4, παράγραφος 1, του εσωτερικού κανονισμού της επιτροπής του τελωνειακού κώδικα. Εξάλλου, δεν αντιλαμβάνομαι πώς συμβιβάζεται αυτή η διαπίστωση με την ημερομηνία κατά την οποία πραγματοποιήθηκε, σύμφωνα με την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, η συνεδρίαση της επιτροπής του τελωνειακού κώδικα, δηλαδή τη 12η Νοεμβρίου 2002 [62].

113. Συνεπώς, δεν χρειάζεται να επαληθευτεί αν τηρήθηκαν εν προκειμένω οι προθεσμίες τις οποίες τάσσει ο εν λόγω κανόνας (και ποια ήταν ενδεχομένως η κρίση του Πρωτοδικείου για το ζήτημα), αφ' ής στιγμής το Πρωτοδικείο έκρινε ότι δεν συνέτρεχε παράβαση του άρθρου 4, παράγραφος 1, του εν λόγω εσωτερικού κανονισμού βασιζόμενο στο ότι δεν μπορεί να γίνει επίκληση της διατάξεως αυτής από ιδιώτες.

114. Συμφωνώ με την Επιτροπή ότι η λύση αυτή είναι νομικώς ορθή. Για να την αμφισβητήσει, η αναιρεσείουσα επικαλείται την προπαρατεθείσα απόφαση Επιτροπή κατά BASF κ.λπ., από την οποία όμως δεν προκύπτει ότι κάθε παραβίαση τύπου ο οποίος θεσπίζεται με εσωτερικό κανονισμό θεσμικού οργάνου ή επιτροπής συνεπάγεται έλλειψη νομιμότητας της εκδιδομένης αποφάσεως την οποία οι ιδιώτες μπορούν να επικαλούνται ενώπιον των δικαστηρίων. Με την απόφαση εκείνη, το Δικαστήριο αποφάνθηκε ότι η κύρωση των πράξεων που προβλέπεται στο άρθρο 12, πρώτο εδάφιο, του εσωτερικού κανονισμού της Επιτροπής αποτελεί ουσιώδη τύπο κατά της παραβάσεως του οποίου χωρεί προσφυγή ακυρώσεως από ιδιώτες, *στον βαθμό που έχει ως στόχο την προστασία της ασφάλειας δικαίου* παγιώνοντας το κείμενο που εγκρίθηκε από την ολομέλεια στις γλώσσες που είναι αυθεντικό. Επιτρέπει επομένως να εξακριβωθεί, σε περίπτωση αμφισβητήσεως, αν τα κοινοποιηθέντα ή δημοσιευθέντα κείμενα ανταποκρίνονται πλήρως προς το κείμενο που εγκρίθηκε από την ολομέλεια [63].

115. Συνεπώς, με την εν λόγω απόφαση, το Δικαστήριο, λαμβάνοντας υπόψη τη φύση και τον σκοπό του παραβιασθέντος τύπου, εξέτασε αν ο τύπος ήταν ουσιώδης υπό την

61 — Απόφαση της 15ης Ιουνίου 1994, C-137/92 P (Συλλογή 1994, σ. I-2555).

62 — Αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, σκέψεις 27, 37, 44 και 98.

63 — Προπαρατεθείσα απόφαση Επιτροπή κατά BASF κ.λπ., σκέψεις 75 και 76.

έννοια του άρθρου 230 ΕΚ και οι ιδιώτες μπορούσαν να επικαλεστούν την παραβίασή του με προσφυγή ακυρώσεως.

116. Με την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, το Πρωτοδικείο επισημαίνει ότι το άρθρο 4, παράγραφος 1, του εσωτερικού κανονισμού της επιτροπής του τελωνειακού κώδικα αποσκοπεί στη διασφάλιση της εσωτερικής λειτουργίας αυτής της επιτροπής τηρουμένων απολύτως των προνομίων των μελών της και δεν αποβλέπει στην προστασία ιδιωτών. Η αναιρεσείουσα δεν προβάλλει με την αίτηση αναιρέσεως κανένα επιχείρημα με το οποίο να αποκρούεται αυτή η επισήμανση, πέραν μιας γενικής αναφοράς στην «ιδιαίτερη σημασία» της τηρήσεως των κανόνων που αφορούν τις διαβουλεύσεις με την επιτροπή ή του αβάσιμου ισχυρισμού ότι κάθε διαδικαστικός κανόνας αποτελεί ουσιώδη τύπο. Η κρίση του Πρωτοδικείου ευθυγραμμίζεται, εξάλλου, και με τον κανόνα —*ο οποίος πρέπει να θεωρηθεί νομολογιακά διαμορφωθείσα αρχή* και ο οποίος ασφαλώς εφαρμόζεται κατ' αναλογία στην περίπτωση μιας επιτροπής όπως η επιτροπή του τελωνειακού κώδικα— που έθεσε το Δικαστήριο με την απόφαση Nakajima κατά Συμβουλίου [64], σύμφωνα με τον οποίο, δεδομένου ότι «ο εσωτερικός κανονισμός κοινοτικού θεσμικού οργάνου έχει ως στόχο την οργάνωση της εσωτερικής λειτουργίας του προς το συμφέρον της χρηστής διοικήσεως», «οι κανόνες τους οποίους ορίζει [...] αποσκοπούν κατά κύριο λόγο στην εξασφάλιση της ομαλής διεξαγωγής των συζητήσεων τηρουμένων απολύτως των προνομίων κάθε μέλους του θεσμικού οργάνου» και «δεν αποβλέπουν στην προστασία ιδιωτών».

64 — Απόφαση της 7ης Μαΐου 1991, C-69/89 (Συλλογή 1991, σ. I-2069, σκέψεις 49 και 50), στην οποία παραπέμπει ρητώς το Πρωτοδικείο με τη σκέψη 79 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως.

117. Στόχος των προθεσμιών τις οποίες τάσσει το άρθρο 4, παράγραφος 1, του εσωτερικού κανονισμού της επιτροπής τελωνειακού κώδικα είναι προφανώς να διαθέτουν τα μέλη της επιτροπής επαρκή χρόνο για την εξέταση των φακέλων που τους υποβάλλονται. Κατά τη γνώμη μου, απόκειται στα κράτη μέλη που συμμετέχουν στην επιτροπή να αξιολογήσουν κατά πόσον ένα χρονικό διάστημα μικρότερο από αυτό που ορίζεται με την εν λόγω διάταξη είναι εντούτοις επαρκές για να επιτρέψει στους εκπροσώπους τους στην επιτροπή να εξετάσουν τον φάκελο επί του οποίου καλούνται να εκφέρουν γνώμη.

118. Για τον λόγο αυτό, φρονώ ότι ορθώς το Πρωτοδικείο έκρινε ότι η αναιρεσείουσα δεν μπορεί να επικαλεστεί την παράβαση του εν λόγω κανόνα.

119. Συνεπώς, και το τρίτο σκέλος του παρόντος λόγου αναιρέσεως πρέπει, κατά τη γνώμη μου, να απορριφθεί.

Επί της υποτιθέμενης εσφαλμένης εφαρμογής του άρθρου 239 του τελωνειακού κώδικα

120. Η αναιρεσείουσα υποστηρίζει ότι το Πρωτοδικείο υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο αποφανθέν ότι δεν συντρέχουν εν προκειμένω οι προϋποθέσεις ελλείψεως πρόδηλης αμέλειας σύμφωνα με το άρθρο 239 του τελωνειακού κώδικα.

121. Με το πρώτο σκέλος του παρόντος λόγου αναιρέσεως, η αναιρεσείουσα προσάπτει στο Πρωτοδικείο ότι ερμήνευσε εσφαλμένα το άρθρο 1, παράγραφος 3, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού 3319/94 κρίνοντας κατόπιν τούτου ότι το εν λόγω άρθρο δεν παρουσιάζει αξιόλογες ερμηνευτικές δυσχέρειες.

122. Κατ' ουσίαν, η αναιρεσείουσα ισχυρίζεται ότι, αντιθέτως προς όσα έκρινε το Πρωτοδικείο, όπως προκύπτει από την αιτιολογική σκέψη 39 του εν λόγω κανονισμού [65], με την επίμαχη διάταξη δεν επιβάλλεται ειδικός δασμός σε όλες τις περιπτώσεις έμμεσης τιμολογήσεως λόγω του κινδύνου καταστρατηγήσεως των μέτρων αντιντάμπινγκ τον οποίο εμπεριέχει, αλλά μόνο στις περιπτώσεις στις οποίες διαπιστώνεται καταστρατήγηση.

123. Η εσφαλμένη ερμηνεία του άρθρου 1, παράγραφος 3, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού 3319/94 από το Πρωτοδικείο αποδεικνύει, επίσης, κατά την αναιρεσείουσα ότι, αντιθέτως προς ό,τι κρίθηκε με την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, ο επίμαχος κανόνας παρουσιάζει ερμηνευτικές δυσχέρειες.

65 — Η αιτιολογική αυτή σκέψη ορίζει, ιδίως, τα εξής: «[...] θεωρείται σκόπιμο να επιβληθεί μεταβλητός δασμός στο επίπεδο το οποίο θα επιτρέψει στην κοινοτική βιομηχανία να αυξήσει τις τιμές της σε αποδοτικά επίπεδα για τις εισαγωγές που τιμολογούνται απ' ευθείας από τους Βούλγαρους ή Πολωνούς παραγωγούς ή από μέρη τα οποία έχουν εξαγάγει το εν λόγω προϊόν κατά την περίοδο της έρευνας και ένας ειδικός δασμός πάνω στην ίδια βάση για όλες τις άλλες εισαγωγές για να αποτραπεί η καταστρατήγηση των μέτρων αντιντάμπινγκ».

124. Συμφωνώ με την Επιτροπή ότι οι ισχυρισμοί αυτοί δεν μπορούν να γίνουν δεκτοί.

125. Κυρίως, πρέπει να διευκρινιστεί ότι η υποτιθέμενη εσφαλμένη ερμηνεία του άρθρου 1, παράγραφος 3, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού 3319/94 δεν μπορεί να θεωρηθεί αυτοτελής αιτίαση —για τους λόγους τους οποίους εξέθεσα ανωτέρω στις παραγράφους 45 έως 50—, αλλά απλώς επιχείρημα προς επίρρωση της αιτιάσεως που στρέφεται κατά της αξιολογήσεως του Πρωτοδικείου όσον αφορά τον βαθμό περιπλοκότητας του κανόνα. Ο βαθμός περιπλοκότητας είναι, σύμφωνα με τη νομολογία, ένας από τους παράγοντες που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη προκειμένου να εκτιμηθεί αν συντρέχει προφανής αμέλεια κατά την έννοια του άρθρου 239 του τελωνειακού κώδικα [66].

126. Εντούτοις, είμαι της γνώμης ότι η αιτίαση αυτή είναι απαράδεκτη, δεδομένου ότι η κρίση περί της περιπλοκότητας διατάξεως δέον να αναλύεται υπό το πρίσμα

66 — Αποφάσεις της 11ης Νοεμβρίου 1999, C-48/98, Söhl & Söhlke (Συλλογή 1999, σ. I-7877, σκέψη 56), και της 13ης Μαρτίου 2003, C-156/00, Κάτω Χώρες κατά Επιτροπής (Συλλογή 2003, σ. I-2527, σκέψεις 92 έως 95).

αξιολογήσεως των πραγματικών περιστατικών, η οποία δεν υπόκειται στον αναιρετικό έλεγχο αποφάσεως του Πρωτοδικείου από το Δικαστήριο [67].

127. Εν πάση περιπτώσει, η εν λόγω αιτίαση είναι και προδήλως αβάσιμη. Πράγματι, θεμελιώνεται αποκλειστικά στην αποδοκιμασία της ερμηνείας του άρθρου 1, παράγραφος 3, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού 3319/94 από το Πρωτοδικείο, η οποία φρονώ ότι είναι απολύτως ορθή. Όπως καθίσταται απολύτως σαφές από την ανάγνωση της διατάξεως —ακόμα και λαμβανομένης υπόψη της αιτιολογικής σκέψεως 39 την οποία επικαλείται η αναιρεσείουσα—, προϋπόθεση για την επιβολή του ειδικού δασμού, η οποία θεσπίζεται με το άρθρο αυτό, είναι να υπάρχει κατάσταση έμμεσης τιμολογήσεως, αλλά όχι και να αποδεικνύεται ότι η τιμολόγηση αυτή είχε ως στόχο ή ως συνέπεια την αποφυγή του μεταβλητού δασμού ο οποίος θεσπίζεται με το προηγούμενο εδάφιο. Συνεπώς, η αναιρεσείουσα δεν αποδεικνύει ότι, αντιθέτως προς όσα αναφέρονται στην αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, το άρθρο 1, παράγραφος 3, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού 3319/94 παρουσίαζε ερμηνευτικές δυσχέρειες.

128. Με το δεύτερο σκέλος του παρόντος λόγου αναιρέσεως, η αναιρεσείουσα υποστηρίζει, αφενός, ότι η κρίση του Πρωτοδικείου ότι η αναιρεσείουσα δεν μπορεί να απαλλαγεί της ευθύνης της επικαλούμενη σφάλμα υπαρκτό ή όχι των εκτελωνιστών της είναι αντίθετη προς την κοινοτική νομολογία, η οποία, όπως υποστηρίζει, αναγνωρίζει την επαγγελματική ευθύνη των εκτελωνιστών. Αφετέρου, η αναιρεσείουσα αμφισβητεί την επιβεβαίωση από το Πρωτοδικείο της αξιολογήσεως της Επιτροπής ότι η αναιρεσείουσα διέθετε την απαιτούμενη επαγγελματική πείρα.

129. Το κατά πόσον η προβολή του σφάλματος των εκτελωνιστών αποτελεί κρίσιμο στοιχείο για την αξιολόγηση της απουσίας πρόδηλης αμέλειας υπό την έννοια του άρθρου 239 του τελωνειακού κώδικα είναι νομικό ζήτημα και συνεπώς μπορεί να εγερθεί στο πλαίσιο της αναιρετικής δίκης.

130. Συναφώς, επισημαίνω ότι η αναιρεσείουσα περιορίζεται να παρατηρήσει ότι, όπως έχει κριθεί με δύο προηγούμενες αποφάσεις —την απόφαση του Δικαστηρίου Van Gend & Loos κατά Επιτροπής [68] και την απόφαση του Πρωτοδικείου Mehibas Dordtselaan κατά Επιτροπής [69]—, «ένας εκτελωνιστής, από την ίδια τη φύση των καθηκόντων του, αναλαμβάνει την ευθύνη τόσο για

67 — Στις προτάσεις που ανέπτυξα στις 11 Ιανουαρίου 2007 στην υπόθεση C-282/05 P, Holcim (Deutschland) κατά Επιτροπής (δεν έχουν δημοσιευθεί ακόμη στη Συλλογή, σημείο 65), έκανα μια ανάλογη διαπίστωση σε σχέση με την αξιολόγηση της δυσκολίας εφαρμογής ή ερμηνείας νομοθετικών κειμένων η οποία είναι κρίσιμη προκειμένου να καθοριστεί, προς τον σκοπό της διαπιστώσεως της εξωσυμβατικής ευθύνης της Κοινότητας κατά την έννοια του άρθρου 288, δεύτερο εδάφιο, ΕΚ, αν η παράβαση του κοινοτικού δικαίου εκ μέρους θεσμικού οργάνου χαρακτηρίζεται ή όχι επαρκώς. Επισημαίνω, εντούτοις, ότι το Δικαστήριο ακολούθησε διαφορετική προσέγγιση με την απόφαση της 3ης Μαρτίου 2005 στην υπόθεση C-499/03 P, Biegi και Commonfood κατά Επιτροπής (Συλλογή 2005, σ. I-1751, βλ. ιδίως σκέψεις 42 έως 44 και 49 έως 55), όσον αφορά την αξιολόγηση της περιπλοκότητας της συναφούς τελωνειακής ρυθμίσεως στο πλαίσιο της εξακριβώσεως της δυνατότητας εντοπισμού από τον καλόπιστο οφειλέτη σφάλματος των αρμόδιων τελωνειακών αρχών, η οποία πραγματοποιείται προς τον σκοπό της εφαρμογής του άρθρου 220, παράγραφος 2, στοιχείο β' του τελωνειακού κώδικα.

68 — Απόφαση της 13ης Νοεμβρίου 1984, 98/83 και 230/83 (Συλλογή 1984, σ. 3763, σκέψη 16).

69 — Απόφαση της 18ης Ιανουαρίου 2000, T-290/97 (Συλλογή 2000, σ. II-15, σκέψη 83).

την πληρωμή των εισαγωγικών δασμών όσο και για το νομότυπο των εγγράφων που υποβάλλει στις τελωνειακές αρχές».

131. Έχω αμφιβολίες ως προς το κατά πόσον είναι πρόσφορη η νομολογία αυτή στον βαθμό που, εν προκειμένω, οι γαλλικές τελωνειακές αρχές ζήτησαν την καταβολή των επίμαχων δασμών από την αναιρεσείουσα και όχι από τους εκτελωνιστές της. Συναφώς, επισημαίνω ότι, όπως προκύπτει από την έκθεση των πραγματικών περιστατικών στην αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, οι εκτελωνιστές της αναιρεσείουσας *δεν πραγματοποίησαν τον εκτελωνισμό επ' ονόματί τους, αλλά επ' ονόματι της Agro Baltic και της αναιρεσείουσας* [70]. Αντιθέτως, από τη σκέψη 5 της προπαρατεθείσας αποφάσεως Van Gend & Loos κατά Επιτροπής προκύπτει ότι ο εκτελωνιστής, προσφεύγων στην υπόθεση επί της οποίας εκδόθηκε η εν λόγω απόφαση, είχε κινήσει τη διαδικασία για τη θέση των εμπορευμάτων υπό καθεστώς ελεύθερης κυκλοφορίας *επ' ονόματι του ιδίου* και τρίτου [71]. Για τον λόγο αυτό, η Επιτροπή είχε θεωρήσει ότι ο εν λόγω εκτελωνιστής υπείχε υποχρέωση καταβολής των εισαγωγικών δασμών στους οποίους υπόκειντο ενδεχομένως τα εμπορεύματα [72].

70 — Πρόκειται, δηλαδή, για περίπτωση άμεσης αντιπροσωπεύσεως υπό την έννοια του άρθρου 5, παράγραφος 2, του τελωνειακού κώδικα.

71 — Πρόκειται, δηλαδή, για περίπτωση έμμεσης αντιπροσωπεύσεως υπό την έννοια του άρθρου 5, παράγραφος 2, του τελωνειακού κώδικα.

72 — Αντιθέτως, από την προπαρατεθείσα απόφαση Mehibas Dordtselaan κατά Επιτροπής δεν προκύπτει αν ο εκτελωνιστής, ο οποίος ήταν διάδικος στην υπόθεση, είχε προβεί στις τελωνειακές δηλώσεις εξ ονόματός του και για λογαριασμό του εισαγωγέα ή εξ ονόματος και για λογαριασμό του εισαγωγέα. Το γεγονός πάντως είναι ότι οι ολλανδικές τελωνειακές αρχές είχαν ζητήσει την καταβολή των συμπληρωματικών γεωργικών εισφορών των οποίων ζητείτο η επιστροφή, δυνάμει του άρθρου 13 του κανονισμού 1430/79, από τον εκτελωνιστή και όχι από τον εισαγωγέα.

132. Συνεπώς, ακόμα και αν υποτεθεί ότι υφίσταται ευθύνη του εκτελωνιστή για την καταβολή των εισαγωγικών δασμών και για το νομότυπο των εγγράφων που υποβάλλει στις τελωνειακές αρχές ακόμα και στην περίπτωση κατά την οποία οι τελωνειακές δηλώσεις δεν υποβάλλονται από τον εκτελωνιστή εξ ονόματός του, αλλά εξ ονόματος του εισαγωγέα, το γεγονός αυτό δεν αναιρεί αφ' εαυτού την ευθύνη του εισαγωγέα. Πράγματι, οι γαλλικές τελωνειακές αρχές υποστήριξαν ακριβώς ότι υφίσταται ευθύνη της αναιρεσείουσας, η οποία, εξάλλου, ουδέποτε ισχυρίστηκε ή άφησε να εννοηθεί ότι οι γαλλικές τελωνειακές αρχές έπρεπε να είχαν ζητήσει την καταβολή του ειδικού δασμού αντιντάμπινγκ από τους εκτελωνιστές της. Βέβαια, ένας τέτοιος ισχυρισμός θα έπρεπε να είχε προβληθεί στο πλαίσιο προσφυγής ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων στρεφόμενης κατά των αποφάσεων των εν λόγω αρχών να επιβάλλουν δασμό στην αναιρεσείουσα.

133. Δεδομένου ότι η αναιρεσείουσα δεν προβάλλει κανένα άλλο επιχείρημα, πέραν της λακωνικής επικλήσεως της νομολογίας που παρατέθηκε ανωτέρω, στην παράγραφο 130, προκειμένου να αντικρούσει την αξιολόγηση του Πρωτοδικείου ότι δεν μπορεί να απαλλαγεί της ευθύνης της επικαλούμενη σφάλμα υπαρκτό ή όχι των εκτελωνιστών της, η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση δεν μπορεί να ακυρωθεί για τον λόγο αυτό.

134. Για να θεμελιώσω περαιτέρω το συμπέρασμα αυτό κρίνω σκόπιμο να υπενθυμίσω, μολονότι η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση σιωπά σχετικά, ότι σύμφωνα με το άρθρο 905, παράγραφος 1, τρίτο εδάφιο, του

κανονισμού εφαρμογής «ο όρος ενδιαφερόμενος», δηλαδή το πρόσωπο σχετικά με το οποίο πρέπει να εκτιμηθεί, σύμφωνα με το άρθρο 239 του τελωνειακού κώδικα και το άρθρο 905, παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο, του κανονισμού εφαρμογής, αν συντρέχει δόλος ή πρόδηλη αμέλεια «θεωρείται ότι έχει την έννοια που έχει και στο άρθρο 899» του ίδιου κανονισμού, το οποίο διευκρινίζει ότι «[μ]ε τον όρο "ενδιαφερόμενος" νοείται το ή τα πρόσωπα που αναφέρονται στο άρθρο 878, παράγραφος 1, [δηλαδή το πρόσωπο που κατέβαλε τους δασμούς αυτούς ή υποχρεούται να τους καταβάλει, ή τα πρόσωπα που το έχουν διαδεχθεί στα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του], καθώς και, ενδεχομένως, κάθε άλλο πρόσωπο που έχει παρέμβει κατά τη διεκπεραίωση των τελωνειακών διατυπώσεων που συνδέονται με τα συγκεκριμένα εμπορεύματα ή που έχει δώσει τις απαραίτητες οδηγίες για τη διεκπεραίωση των ανωτέρω διατυπώσεων». Μεταξύ των προσώπων αυτών πρέπει ασφαλώς να περιλαμβάνονται και οι εκτελωνιστές, οι οποίοι εν προκειμένω διεκπεραίωσαν τις τελωνειακές διατυπώσεις για λογαριασμό της αναιρεσείουσας. Αν συνεπώς υποτεθεί ότι, όπως υποστήριξε η αναιρεσείουσα, η επιβολή του δασμού οφείλεται σε σφάλματα των εκτελωνιστών της κατά τη διεκπεραίωση των εν λόγω διατυπώσεων, η πρόδηλη αμέλειά τους αποκλείει και πάλι το δικαίωμα διαγραφής υπέρ της αναιρεσείουσας.

135. Όσον αφορά την απαιτούμενη επαγγελματική πείρα, η αναιρεσείουσα προβάλλει ότι είναι ασφαλώς επιχείρηση ειδικευμένη σε πράξεις εισαγωγής και εξαγωγής αζωτούχων διαλυμάτων, αλλά δεν διαθέτει καμία πείρα στον εκτελωνισμό ανάλογων εμπορευμάτων στη Γαλλία.

136. Και αυτός ο ισχυρισμός παραδεκτώς προβάλλεται αναιρετικώς, εφόσον εγείρει κατ' ουσίαν το νομικό ζήτημα του πλαισίου δραστηριότητας σε σχέση με το οποίο δέον να αξιολογηθεί ο βαθμός επαγγελματικής πείρας του επιχειρηματία που ζητεί τη διαγραφή δασμών σύμφωνα με το άρθρο 239 του τελωνειακού κώδικα.

137. Θεωρώ προφανές ότι το πλαίσιο αυτό δεν μπορεί να είναι το πλαίσιο των ίδιων των πράξεων εκτελωνισμού. Διαφορετικά, η προϋπόθεση της επαγγελματικής πείρας του επιχειρηματία —η οποία επηρεάζει, μεταξύ άλλων, την αξιολόγηση του κατά πόσον συντρέχει πρόδηλη αμέλεια υπό την έννοια του άρθρου 239 του τελωνειακού κώδικα [73]— θα πληρούται αυτομάτως από κάθε εισαγωγέα που δεν είναι εκτελωνιστής.

138. Ορθότατα το Πρωτοδικείο, ευθυγραμμιζόμενο απολύτως προς το περιεχόμενο της αποφάσεως του Δικαστηρίου Söhl & Söl-

73 — Βλ. νομολογία που παρατίθεται στο σημείο 66 ανωτέρω.

ke [74], επισήμανε ότι πρέπει να εξετάζεται αν πρόκειται ή όχι για επιχείρηση της οποίας η επαγγελματική δραστηριότητα συνίσταται, ουσιαστικώς, στην πραγματοποίηση εισαγωγών και εξαγωγών και αν έχει αποκτήσει κάποια πείρα στη διεκπεραίωση των σχετικών διατυπώσεων.

139. Συνεπώς, φρονώ ότι και η παρούσα αιτίαση είναι αβάσιμη.

140. Με το τρίτο σκέλος του παρόντος λόγου αναιρέσεως, η αναιρεσείουσα στρέφεται κατά της κρίσεως του Πρωτοδικείου ότι η συμπεριφορά της κατά την τέλεση των επίμαχων πράξεων δεν μπορεί να θεωρηθεί ως αρκούντως επιμελής.

141. Το Πρωτοδικείο θεμελίωσε την κρίση του σε μια συνολική αξιολόγηση της συμπεριφοράς της αναιρεσείουσας θεωρώντας κρίσιμο ιδίως, αφενός, το γεγονός ότι η αναιρεσείουσα —μολονότι επικαλείται την απειρία της όσον αφορά τον εκτελωνισμό τέτοιων προϊόντων, καθώς και τις δυσχέρειες που αναφύονται κατά την εφαρμογή του κανονισμού 3319/94— όχι μόνον ουδέποτε ζήτησε τη συμβουλή των εκτελωνιστών της, αλλά, αντιθέτως, τους έδωσε επακριβείς οδηγίες, και, αφετέρου, το ότι υπέπεσε σε σφάλματα κατά την τιμολόγηση [75].

142. Όσον αφορά την πρώτη πτυχή, η αναιρεσείουσα ισχυρίζεται ότι, αντιθέτως προς όσα έκανε δεκτά το Πρωτοδικείο, στην πραγματικότητα ζήτησε διευκρινίσεις όσον αφορά την εφαρμογή των διατάξεων του εν λόγω κανονισμού.

143. Εντούτοις, οι ισχυρισμοί τους οποίους διατυπώνει η αναιρεσείουσα σχετικά δεν είναι ικανοί να αποδείξουν παραμόρφωση των πραγματικών περιστατικών ή των σχετικών αποδεικτικών μέσων από το Πρωτοδικείο. Πράγματι, η αναιρεσείουσα απλώς επισημαίνει ότι, με επιστολή της 7ης Μαρτίου 2000, ερώτησε τις γαλλικές τελωνειακές αρχές αν ο τρόπος με τον οποίο επρόκειτο να προβεί σε κάποιες πράξεις εκτελωνισμού απολύτως όμοιες με τις πράξεις στις οποίες είχε προβεί το 1997 μπορούσε να θεωρηθεί άμεση ή έμμεση τιμολόγηση υπό την έννοια του άρθρου 1, παράγραφος 3, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού 3319/94.

144. Με το επιχείρημα αυτό όμως, η ίδια η αναιρεσείουσα υπενθυμίζει ότι οι πράξεις τις οποίες αφορά η παρούσα δίκη χρονολογούνται από το 1997. Η αίτηση παροχής διευκρινίσεων την οποία υπέβαλε στις γαλλικές τελωνειακές αρχές είναι πολύ μεταγενέστερη των εν λόγω πράξεων και συνεπώς μεταγενέστερη τόσο της συντάξεως των πρακτικών με τα οποία διαπιστώθηκε η

74 — Προπαρατεθείσα, σκέψη 57.

75 — Αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, σκέψεις 143 και 144.

αποφυγή της καταβολής δασμών [76] όσο και της υποβολής των αιτήσεων διαγραφής από την αναιρεσείουσα [77].

145. Συνεπώς, η περίσταση την οποία επικαλείται η αναιρεσείουσα είναι προδήλως αλυσιτελής για την αξιολόγηση της επιμέλειας που επέδειξε κατά τη διεκπεραίωση των πράξεων που αποτελούν το αντικείμενο της παρούσας δίκης.

146. Όσον αφορά τα σφάλματα τιμολογήσεως, η αναιρεσείουσα προσάπτει στο Πρωτοδικείο ότι άφησε να εννοηθεί, επικαλούμενο γενικά σφάλματα αυτού του είδους, ότι πρόκειται για πολυάριθμα σφάλματα, πράγμα που δεν ανταποκρίνεται στην πραγματικότητα. Συναφώς, η αναιρεσείουσα διευκρινίζει ότι πρόκειται για δύο μόνο σφάλματα σε ένα σύνολο τεσσάρων πράξεων εκτελωνισμού, κάθε μια από τις οποίες περιελάμβανε τρεις διαφορετικές συναλλαγές, που αφορούσαν αποκλειστικά τον φάκελο της υποθέσεως Τ-134/03.

147. Συναφώς, επισημαίνω ότι το Πρωτοδικείο δεν επισήμανε ούτε άφησε να εννοηθεί ότι τα σφάλματα τιμολογήσεως ήταν πολυάριθμα. Απλώς επισήμανε, με τη σκέψη 144 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι «τα σφάλματα της αναιρεσείουσας κατά την τιμολόγηση συνηγορούν, επίσης, υπέρ της ελλείψεως επιμέλειας εκ μέρους της».

148. Συνεπώς, η αναιρεσείουσα δεν αποδεικνύει ότι το Πρωτοδικείο παραμόρφωσε τα πραγματικά περιστατικά ή τα σχετικά αποδεικτικά στοιχεία ως προς το σημείο αυτό. Η σημασία την οποία το Πρωτοδικείο απέδωσε στα εν λόγω σφάλματα τιμολογήσεως, την ύπαρξη των οποίων παραδέχεται η ίδια η αναιρεσείουσα και ενώπιον του Δικαστηρίου, εμπίπτει στη σφαίρα της αξιολογήσεως των πραγματικών περιστατικών από το Πρωτοδικείο, η οποία δεν υπόκειται σε αναιρετικό έλεγχο από το Δικαστήριο.

149. Βάσει των προεκτεθεισών σκέψεων καταλήγω στο συμπέρασμα ότι η αναιρεσείουσα δεν απέδειξε την ύπαρξη πλημμελειών που να καθιστούν μη νόμιμη τη διαπίστωση του Πρωτοδικείου ότι η Επιτροπή δεν υπέπεσε σε πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως κρίνοντας με τις προσβαλλόμενες αποφάσεις ότι δεν συντρέχει η προϋπόθεση η σχετική με την έλλειψη πρόδηλης αμέλειας εκ μέρους της αναιρεσείουσας.

150. Προτείνω συνεπώς στο Δικαστήριο να απορρίψει και τον παρόντα λόγο αναιρέσεως.

76 — Η οποία πραγματοποιήθηκε, σύμφωνα με την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση (σκέψη 24), στις 13 Νοεμβρίου 1997 για τις πράξεις που αφορά η υπόθεση Τ-135/03 και στις 4 Δεκεμβρίου 1998 για τις πράξεις που αφορά η υπόθεση Τ-134/03.

77 — Η οποία πραγματοποιήθηκε, σύμφωνα με την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση (σκέψη 25), τον Νοέμβριο και Δεκέμβριο του 1999.

Επί των δικαστικών εξόδων

151. Κατά το άρθρο 122, πρώτο εδάφιο, του Κανονισμού Διαδικασίας, όταν η αίτηση αναιρέσεως απορρίπτεται ως αβάσιμη, το Δικαστήριο αποφαίνεται επί των εξόδων. Σύμφωνα με το άρθρο 69, παράγραφος 2, του εν λόγω κανονισμού, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα, εφόσον υπήρχε σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου.

152. Δεδομένου ότι προτείνω στο Δικαστήριο να απορρίψει την αίτηση αναιρέσεως και ότι η Επιτροπή ζήτησε την καταδίκη της αναιρεσείουσας στα δικαστικά έξοδα, φρονώ ότι τα δικαστικά έξοδα πρέπει να βαρύνουν την αναιρεσείουσα.

Πρόταση

153. Κατόπιν των προεκτεθέντων, προτείνω στο Δικαστήριο να αποφανθεί ως εξής:

«Απορρίπτει την αίτηση αναιρέσεως.

Καταδικάζει την αναιρεσείουσα στα δικαστικά έξοδα».